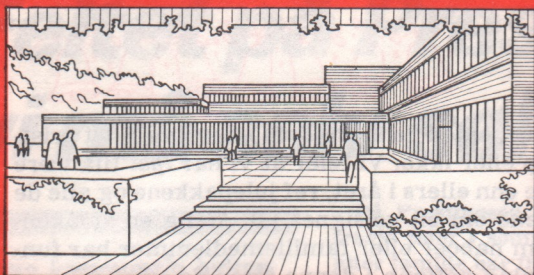

Bygdespeilet

Kommunal informasjonsavis for Nannestad

Nummer 4

3. årgang

November 1976

Utgiver: Nannestad kommune

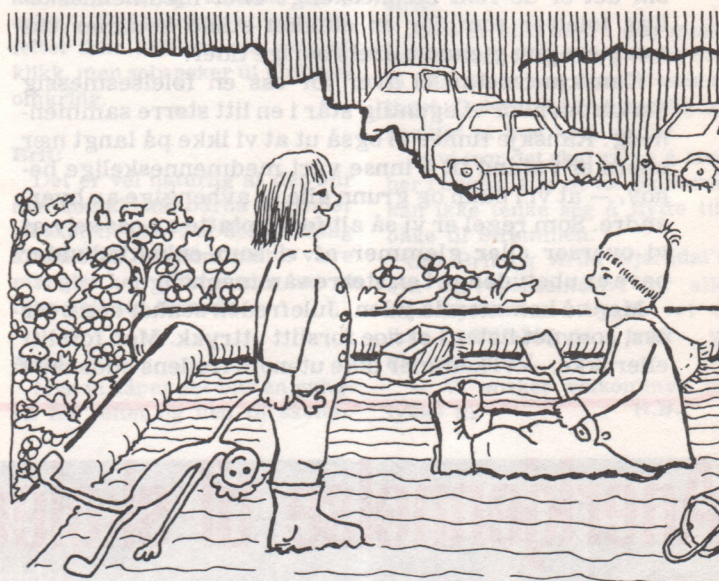
Barnehagekomitéens innstilling:

Variert barnehage tilbud til 152 små nannestadsokninger i 1980

Ved siste årsskifte var det 708 barn under 7 år i Nannestad, innen 1980 vil denne flokken ha øket til 780, har de fremsynte kvinner og menn i barnehagekomiteen funnet ut. Og om komiteen får sin vilje slik de har uttrykt den i utbyggingsplanen for barnehager i kommunen som nå har lagt ut på rundturen til de forskjellige kommunale instanser, ja da vil vi i 1980 ha barnehageplass for 152 smårollinger her i bygda. Det er en dekningsprosent på 19,5. Komiteen har foreslått at disse 152 barnehageplassene fordeles med 74 i hel-dagsbarnehage, likelig fordelt på 2 barnehager. 40 barn får plass i 2 halvdagsbarnehager og 20 i en korttidsbarnehage. Dessuten blir det i følge innstillingen 4 såkalte familiebarne-

hager — dagmammaordning i kommunal regi — med 4 barn på hver 8 timer daglig, og 3 familie-daghjem har 4 barn hver i 4 timer daglig.

Komiteen, som har bestått av Berit Langørgen, Bente Nygård (valgt av kommunestyret), Willy Moe, Kåre Wiik (valgt av sosialstyret), og Åse Flatland (valgt av Holter husmorlag), har basert innstillingen på en behovsanalyse som ble foretatt i 1972 der 77 prosent av de utsendte spørreskjemaene ble returnert i utfylt stand. 68 prosent av disse ønsket barnehageplass for ett eller flere barn. Siden denne undersøkelsen ble foretatt har ikke utviklingen i

Over til 28

Diskusjonen om Oslomarka/Romeriksåsen angår oss i Nannestad også

Hvorfor motsetninger mellom skogbruk og friluftsliv?

Ingen tvil om at det er mange naturperler i Oslomarka. Dette sommermotivet har vi hentet fra Øyongen i Holter Almønning.

Diskusjonen om den såkalte Oslomarka pågår for fullt. Selv om selve navnet kanskje virker en anelse fjernt for nannestadsokninger, blir vi pent nødt til å ta del i diskusjonen enten vi vil eller ikke. Det har i høst vært skrevet og sagt svært mye om flerbruksplanen for Oslomarka, så mye at det hele trolig har gått «hus forbi» den vanlige kvinne og mann. En kort orientering kan derfor være på sin plass.

Først litt om hva Oslomarka er. Den er i hvert fall ikke det de

fleste av oss har trodd. Miljøverndepartementet har sagt det slik: Oslomarka er en fellesbetegnelse for de store skogområdene i og rundt Oslo og de nærmeste kommunene.

Området er på 1700 kvadratkilometer og ligger i fire fylker og 17 kommuner. Folkemengden av disse kommunene er rundt 800 000, altså 20 prosent av landets befolkning. Blant de

Over til 28

Vi nærmer oss jul!

Så er vi igjen kommet fram til årets siste nummer av Bygdespeilet, — noe som også betyr at vi nærmer oss den store julefeiringen.

Nå kan kanskje mange stille seg spørsmålet om hva det er som gjør at vi lar nettopp julen oppta så mye av oss selv. Hvorfor stiller vi hvert år så store forventninger til denne høytiden midt i den verste mørketiden året kan oppvise? Og hvorfor gjør vi hvert år de samme anstrengelsene for å kunne møte vintersolvervet på samme måte?

For mange, og sikkert de fleste, har julen det kristne budskapet som hovedinnhold. For andre er det vintersolvervet, sikkert med eldgamle tradisjoner, som er det sentrale. Og for atter andre er det rett og slett julen, med alle dens medfølgende strabaser og stemninger som er det vesentligste.

Felles for oss alle er imidlertid at julen er en høytid der vi alle blir innstilt på at det skal være noe fredfullt over det hele. Julefreden er et kjent begrep, enten det måtte ha sin bakgrunn i avslutningen av selve juleforberedelsene, som kan være anstrengende nok, eller om det er de rent menneskelige eller medmenneskelige følelser som for en stakket stund kommer oss nærmere enn gjennom årets øvrige tider.

Kanskje foretar vi hver for oss en følelsesmessig status om hvor vi egentlig står i en litt større sammenheng. Kanskje finner vi også ut at vi ikke på langt nær ellers er i stand til å innse vårt medmenneskelige behov, — at vi i bunn og grunn alle er avhengige av hverandre. Som regel er vi så alt for opptatte av oss selv at vi overser eller glemmer at vi som enkeltindivider bare er ubetydelige i en større sammenheng.

Men så kommer da julen. Julefreden senker seg over oss, som det heter i et noe forslitt uttrykk. Men forslitt eller ikke, — vi kommer ikke utenom fredens budskap i

julefeiringen, enten denne har sin bakgrunn i det kristne budskap eller ikke. Vi føler at vi har lyst til å være noe snillere enn ellers i året, ref julepakkene og alle de gode ønskene om en velsignet jul. Mang en småkonflikt mellom naboer eller familiemedlemmer har funnet sin løsning nettopp i denne tiden da våre følelser tross alt er innstilt på et noe mer medmenneskelig nivå.

Også i større konflikter kan julefreden gjøre seg gjeldende. Mange husker beretninger fra den første verdenskrigen, der fiendtlige handlinger ble innstilt mens julekvelden varte. Også i våre dagers krigsrammede og krigstruede steder er det beviselige tendenser til at julefreden skal opprettholdes.

Det er bare så synd, og en skam for menneskeheten, at våre medmenneskelige følelser bare skal komme slik til uttrykk i en av årets 365 dager. Vi kunne så saktens trenge minst det omvendte. Men her er det langt fram. Konflikter og lidelser hører med til dagens orden. Vi blir mer og mer informert om all elendighet, og tilsynelatende uten å være i stand til direkte påvirkning, er det nær at vi aksepterer at slik skal det være!

Men, selv om vi ikke er i stand til å gjøre så alt for mye for fredens opprettholdelse i de internasjonale, og dessverre ofte også nasjonale, konflikter, så la oss i alle fall hver for oss innen vårt snevre felt av det store bildet, vise og føle at julen tross alt skal være en gledens og fredens høytid!

La oss håpe at dette julens budskap kan bli flest mulig av våre medmennesker til del!

Og sammen med dette håpet vil Bygdespeilet ønske sine lesere en god jul og et godt nytt år!

Redaksjonsutvalget

Anerkjennelse til skoleordningskomitéen

Skoleordningskomiteens innstilling, som tidligere er fyldig omtalt i Bygdespeilet, har vært til rutinemessig behandling hos skoledirektøren i Oslo og Akershus. Skoledirektørens bemerkninger til komitéens innstilling synes så positive at vi tillater oss å gjengi følgende: Skoledirektøren har tatt vedtak i saken til underretning.

Den fremlagte innstilling synes å gi et godt grunnlag for fremtidig skoleordning/utbygging i Nannestad.

En ser det som fordelaktig at det på denne måten gis informasjon til kommunale instanser om tidligere mønster og samtidig gir en antydning om utviklingen i årene fremover.

Innstillingen vil sannsynligvis også gjøre det lettere på kommunalt hold å ta standpunkt i spørsmål om videre utbygging/utnyttelse av skolene når dette blir aktuelt.

Skoledirektøren har spesielt merket seg at komiteen som har avgitt innstillingen, har tatt med i sin vurdering de forpliktelser lov og grunnskolen pålegger kommunene fra 1. januar 1976, likeledes at mønsterplanens gjennomføring forutsetter stør-

re kommunalt engasjement ved tilrettelegging av undervisningssituasjonen.

Oddvar Vormeland
Daniel Hovind

Såvidt vi forstår må dette bety et «vel blåst» til skoleordningskomiteens omfattende arbeid.

ROB.

PASS PÅ SNØEN

Vi vil viderebefordre en bønn fra renovatørene, som ber om at folk måker unna snøen fra søppelstativene, slik at de kan få ut sekkene. De skal gjennom ruta i løpet av uka, og kan ikke kaste bort ekstra tid på snømåking.

«BYGDESPEILET»

Kommunal informasjonsavis for Nannestad
Utkommer 4 ganger årlig — Opplag: 2200

Ansvarlig redaksjonsutvalg: Ola Holter
Halvdan Korsmo
Edel Lindholm Hanssen
Abbi Rui
Hans Østeng
Kari S. Bjerke
Gunnar Nyholt

faglig leder: Reidar Otto Brovold

AA-Trykk - Roseveien 1b, - Lillestrøm

Feltet på Prestmosen tar form - vi må selv søke kontakt utad

Større kommunale bidrag til opplysning langs veiene

Kommunen skal i større grad være med på å gjøre tilværelsen lys for nannestadsokninger som ferdes ute etter mørkets frembrudd, har de folkevalgte bestemt. Det kommunale tilskuddet til nyanlegg av veg- og gatelys er nå økt fra 150 til 300 kroner, og dersom bygdas forskjellige velforeninger fremsetter ønske om det, kan kommunen også overta vedlikeholdsutgiftene så vel som strømregningene.

882 lampepunkter rundt om i kommunen kommer inn under de nye reglene om kommunalt driftstilskudd. 15 velforeninger eller veglyskomiteer står som eiere av de 882 lampepunktene, med fra 6 til 238 punkter hver. I 1970 ble vedlikeholdsutgiftene av de eksisterende punktene overtatt av kommunen. Anlegg som har kommet til etter den tid er overtatt av kommunen etter hvert som de er blitt ferdige. Sammenlignet med andre kommuner i distriktet, yter Nannestad betydelig støtte til deknning av utgifter til vegbelysning.

Siste år kom strømregningen for disse veglysanleggene opp i 26 000 kroner, eller 30 kroner i året pr. lampepunkt. Vedlikeholdsutgiftene havnet på 12 000 kroner, eller 13 kroner pr. punkt.

Anlegg av veglys i tettstrøkene i Nannestad er nå på det nærmeste fullført. I de nye boligfeltene blir utgiftene til veglys innkalkulert i opparbeidelseskostnadene, og tilskuddsreglene faller dermed bort. Fremtidig utbygging av veglys i Nannestad vil nå måtte foregå langs veger med spredt bebyggelse, og dermed vil den økonomiske belastning pr. bosatt bli relativt høy. Oppgaver fra E-verket går ut på at hvert lampepunkt vil komme på ca. 1000 kroner, men det er muligheter for en viss egeninnsats som kan redusere prisen noe. For å oppnå støtte fra kommunen må det velges en veglyskomite, enten det er velforening på stedet eller ikke. Søknaden om tilskudd skal avgjøres av formannskapet.

A.R.

På Prestmosen har det vært travle tider i sommer. Familie etter familie har flyttet inn. For mange har en årelang drøm dermed gått i oppfyllelse. Fra mange kanter kommer de, og mangt er forskjellig fra familie til familie. Men ett har de felles: de vil få seg eget hus og bli rotfaste. Ofte etter mye flakking, og etter å ha fristet tilværelsen under ymse forhold. Om det var akkurat som beskrevet ovenfor med Brit og Arild Bjørndal skal intet være uttalt. Men de er i alle fall blant dem som har kjøpt seg hus på Prestmosen. Og i juli flyttet de inn, både Arve på 6 år, Hege på 3 og Brit og Arild. Brit er fra Oslo og Arild fra Asker. Siste bolig før Prestmosen var i blokk på Strømmen.

— Og hvordan føles det å slå seg ned slik i provinsen?

Arild:

Siden vi giftet oss har vi ønsket oss eget hus. I dette prosjektet så vi en mulighet, og om det kan pekes på enkelte ting så er vi fornøyde foreløpig.

Brit:

Men det var tilfældighetene som førte oss hit. Vi visste knapt nok hvor Nannestad lå tidligere.

Arild:

Og foreløpig kjenner vi lite til bygda, men det ser ut som om folk er til å omgås her.

Brit:

Ja, jeg er faktisk overrasket over folk her. De prater og er hyggelige alle vi kommer i kontakt med. Butikkfolket, ikke minst, har sannelig tid til å ekspedere på en hyggelig måte. Slikt opplever en alt mer sjelden innafor. Vi merker allerede at det hersker en mer avslappet tone her oppe.

Arild:

Men så må det også sies at forretningene er nesten de eneste vi har hatt særlig kontakt med, enda. — Det er viktig at vi her på feltet ikke isolerer oss som en klikk, men selv søker ut i miljøet omkring.

Brit:

Det er vel naturlig at det blir mer kontakt når barna begynner på skolen. Ellers er det for tidlig å tenke på hva som måtte være mangler her. Slike sysler har vi ikke hatt tid til enda.

Arild:

Men vi håper det blir en gangsti fra feltet og ned til skolen,

slik at barna slipper å bruke bilvegen. Det skulle være en kurant sak.

Brit:

Muligheten for å kunne aktivisere seg selv er nok større i et miljø som dette enn i mer typiske bymiljø.

Arild:

For den som har sin jobb i Oslo er ikke vegen oppover Nannestad spesielt god, og vi gruer oss litt til vinteren. Kommunikasjonene er heller ikke de beste, men dette kan vel rette seg etter hvert. Selv kjører jeg sammen med to andre og vi bytter på om å kjøre hver tredje uke.

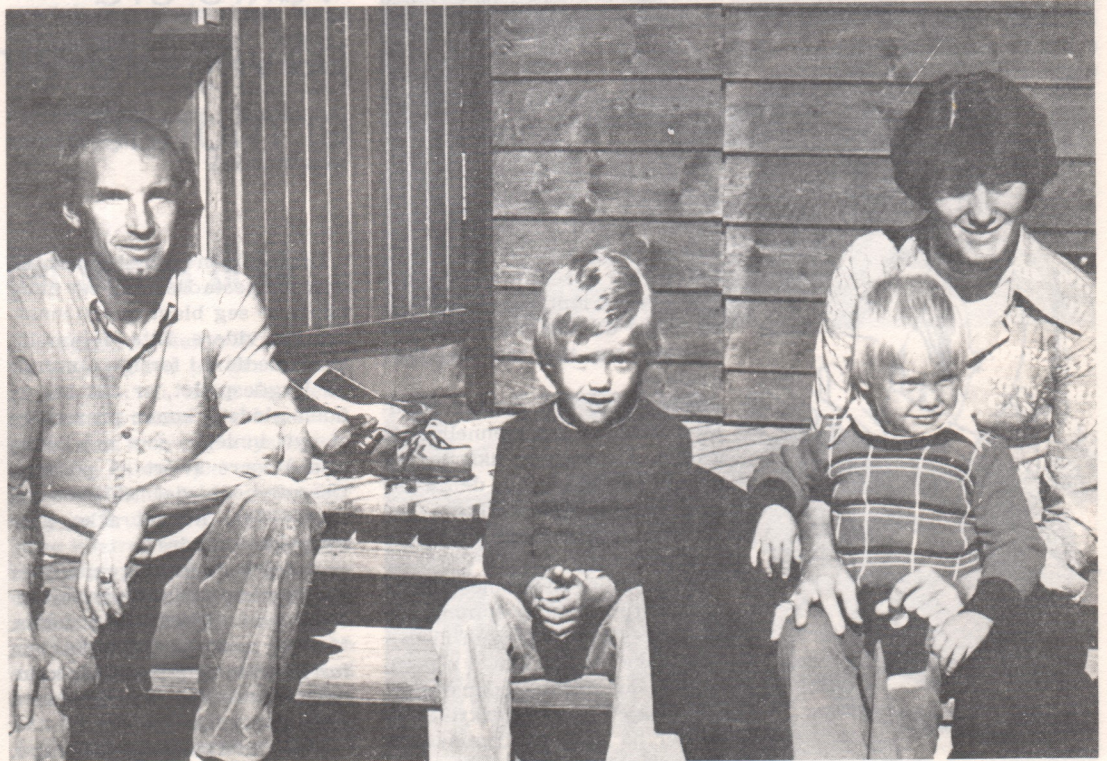
Brit:

Arve er blitt med i den musikalske barnehagen, og ellers har vi hilst på formannen i Husmorlaget. Det var både hyggelig og positivt at hun kom en tur.

Jo vi tror det skal gå an å leve her i bygda, sier de to. Og barna kan ikke tenke seg å flytte tilbake til Strømmen.

Om Brit og Arild Bjørndal's syn er representativt for alle som flytter inn i bygda vet vi ikke. Tilfældigvis traff vi akkurat dem!

— Vi ønsker velkommen og lykke til. H.Ø.

«Arild, Arve, Hege og Brit på trammen til det nye huset».

Håssen er en ekte nannestadsokning?

Peder Sevaldsens mening

Peder er «hølsøkning» og står på sine meninger, som her gjengis direkte:

— Og så en litt annen mening

Er det noen av leserne som har hørt uttrykket «Bokserompa i knehøgde»? Undertegnede mener at det passer absolutt på en nannestadsokning. Før han er avgjort litt «sirompa».

Ja, ja, det går nå enda an, men han har bedre greie på hva som foregår hos naboen enn det vedkommende nabo har. Og han holder nøyere regnskap der enn hjemme.

Nå er vel urbefolkningen her i Nannestad bønder, dette bærer de også preg av. Før i tida var det sånn at det var kappestrid om den største og tørreste «veahaugen». Og den gang det var mjølkekjøring med hest. Det gikk på omgang å bringe mjølka fram, og det ble gjort på følgende måte: Vedkommende mjølkekjører sto opp i otta så han kunne vente på naboen, mens han mjølka. Han hadde da følelsen av å være mye mere til kar, som kom seg opp om «mårran». Og noe av dette synet er godt bevart, så her er det sans for tradisjoner.

Ellers liker ikke nannestadsokningen å forandre på ting. Slett ikke hvis den ordningen som er, er til fordel for han personlig. Dette tror undertegnede er vanskeligheten med å identifisere seg med annerledes tenkende. (Fine ord.)

«Innfløttera» har også vanskeligheter der. Tilpasningsvansker er visst et vanlig problem. Nannestadsokningen er suveren til å fortelle historier. Helst om andre. Hvis det er menn det er snakk om, og det er det vel, så er han den flotte kavaler. Når han går igjennom døra lukker han del aldri igjen før dama, som alltid kommer etter, er midt i dørgløtten. Når han engasjerer til dans, er det få eller ingen som har sett han brekke nakken av den grunn. Nei, her bruker han «arma», og på den gestusen forstår de fleste damer her i Nannestad at det er snakk om dans. Han drikker med måte, sies det. Det er vel bare måten, da. Ja, det har ikke lukta hjemmebrent eller noe annet mistenkelig i det siste, så —. Men det kan jo skyldes teknisk utvikling.

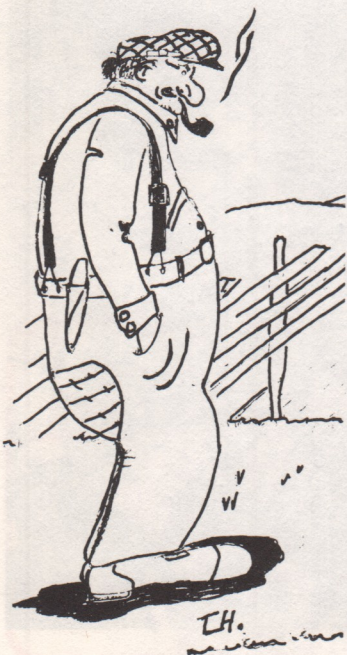
Klesdrakten blant de «innfødte» her i Nannestad er «vømmøl», busserul, dongery og islendere. Ellers er urbefolkningen her absolutt vennlig innstilt overfor inntrengerne. Dette så lenge de ikke har noen formening om ting de ikke har greie på.

Nannestad har mange pendlere. Disse er lett kjennelige på ganga. De vogger liksom, fra side til side. Sånn blir dem etter noen år med Romerike Buss-trafikk, der lærer de å sette sjøbein.

Til sist, ingen nannestadsokning bråtar noen beslutning. De vil nyte sitt privilegium. Tiden til å tenke seg om. Det er nesten, tro jeg, den fineste goden de har.

Kanskje denne beskrivelsen passer på flere enn nannestadsokningen?

En påtrengende inntrenger.

Rekløren syntde i forige nomer
Håssen som nannestadsokning ser ut
men da vil si keja at dom er ite
like alle samme dom som hvor gi
Bygde * mi er non elendie baksaker
som kan halle kejaften på keja
Og dom som bor i finitlig mitlygda
dom ser ut som hant som dom
tenstejer. Dom kan skama
ut i halter en kveld så star dom
i huting alle samme / animum
Ublødigst
Peder Sevaldsen
i håttet

Vakre ord på verseføtter er mottatt!

NANNESTAD-GUBBENS SANG

Jeg venter på inspirasjonen
for denne eneste gang
svinge pennen, i korte trekk
gi Nannestadgubben en sang.

Med beina godt plantet i leira
han synes nå stå for en støyt,
å si han står i den til knærne
er nå vel ennå litt drøyt.

Men tid må han ha på å snu seg
«Je får sova på detta je...»
Så venter vi spent til i morgen
han svarer: «Ja, vi får nå se...»

Men la meg få be deg å være
litt mindre beskjedent da mann!
Det kunne jo hende du kunne noe
som ikke alle de andre kan...

Vel ikke så lett å bli kjent med,
ikke sprudlende, åpen får'n si
utpå kvelden, over kaffekoppen
kommer'n omsider på gli.

Men koselig er du nå gubbe,
la meg få innrømme det.
En hyldest fordi du gjør
Nannestad
til et riktig trivelig sted!

Diskusjonen om håssen en ekte nannestadsokning ser ut og oppfører seg blant medmennesker går videre. Etter temmelig hard medfart i forrige nummer av Bygdespeilet, er det oss en udelte glede å kunne presentere et nytt innlegg, som må kunne sies å være svært så positivt. Dessuten er det skrevet på verseføtter, hvilket ikke gjør inntrykket mindre!

— Jeg leste i forrige nummer av Bygdespeilet at nannestadsokningen fortsatt er i fokus. Men jeg synes så absolutt at han fortjener en sang, sier vår kvinnelige innsender, som ønsker å være anonym.

Dette med sangen er vi enig i; — og takker for diktet, som her presenteres:

V.N.

Mentalhygiene i en gammel Essex

For ikke å snakke om en Harley fra 1917, sier Bjarne Sjøvold

Et par uheldige avtalekollisjoner gjør at vi må legge inn fjerde litt kvikt og stå hardt på i svingene oppover bygda en søndagsformiddag i oktober: en av disse dagene som legger seg på ruta. Men her virker alt som det skal, vindusviskere og fjæring og ikke minst varmeapparatet, i den kjølige dagen.

Brått konfronteres vi, ikke med en møtende trafikant, men med en annen tid og teknikk. ESSEX'n (ESSEX Super Six) fra 26-28 står med «svetteper-

ler» etter nettopp å være vasket og med front mot asfalten og verden, klart til å kaste seg ut i '76-trafikken, nord for Nordmorkorset.

Nåja, ofte setter vi ikke ut i trafikken Essex'n og jeg, sier Bjarne Sjøvold, og starter opp jøglerkjerra. En kan jo ikke kjøre så fort med denne som med nye biler, og mange skal se og legger seg bak av den grunn. Og så har vi det gående med forbikjøringer og alskens situasjoner hele vegen.

Mye av verdien i en slik bil ligger kanskje i selve restaureringsarbeidet, og i nære studier. Ikke minst i å få se hvordan det var for ikke så forferdelig mange årene siden, og hvordan det kanskje burde vært, sier Sjøvold.

— Den forsto vi ikke.

En kan jo spørre seg selv hvorfor bilene i dag er som de er når de utmerket godt kan lages som for eksempel en A-Ford, enkelt og holdbart. Men dette er vel et kompleks av betydelige dimensjoner?

— Hvor kan vi finne slike gamle ESSEX'er?

— Denne kommer fra Valldal på Vestlandet. Bulkete og medtatt var den da jeg kjøpte den, så det ligger en del arbeidstimer bak dette resultatet. Men moro har det vært hele tida. Artig hobby.

— Denne derimot var i bra forfatning da jeg fikk den, sier Sjøvold og slår med handa mot en Plymouth 36 modell. Men i dag ville den ikke starte.

— Men følg meg skal du få se et ordentlig kjøretøy.»

Harley'n fra 1917 er plukket fra hverandre til minste enhet,

«Det er mentalhygiene i en gammel Essex», sier Bjarne Sjøvold.

og alle delene ligger pusset og nylakkert og klare for montering igjen. Her mangler intet, kun tid, men den kan det til gjengjeld bli smått med i blant mener Bjarne Sjøvold, som røper oppriktig glede over snart å få starte opp den 60 år gamle tohjulingen. — Da skal Bygdespeilets korrespondent i Holter være til stede med kladdebok, kulepenn og — motorsykkelbriller.

— — —

En annen tid og teknikk, det er så. Men også en annen «ånd», en annen mentalitet. Hva med avtalekollisjoner, vindusviskere og stor fart for en gammel ESSEX? Det er noe et sted som ikke stemmer — ikke med Essex'en, men med vår egen travelhet.

HØ

Lokal debatt

Om nærdemokrati og kommunal sjølråderett -

Det synes nå ganske klart at de meget omtalte storflyplassplanene i Hobøl blir skrinlagt for godt. Noe annet har vel heller aldri vært meningen. Gardermoen er stedet, og i tillegg til de restriksjoner som allerede er lagt på store deler av bygdas østlige arealer, må ytterligere statlige og fylkeskommunale inngrep i bygdas eget område påregnes.

Samtidig arbeider Oslo-folk og enkelte andre såkalte naturvernere, med Miljøverndepartementets fulle støtte, for å frata blant annet Nannestad nær sagt all myndighet over bygdas vestlige deler. Våre Romeriksåser, helt opp til vegen fra Maura til Hadeland, skal omgjøres, båndlegges og omdøpes til «Oslo-Marka». Departementets forslag, som nå er ute til uttalelse, innebærer blant annet at vår egen kommunes råderett over disse store områdene skal innskrenkes. I stedet skal området, med all virksomhet, stå under Miljøverndepartementets overoppsyn og råderett. Departementet skal, om det foreliggende forslag blir vedtatt, bestemme hvorledes virksomheten i skogen skal være, hvorledes bygging av skogsbilveger skal foregå og så videre, — eller helst hvorledes disse virksomheter ikke skal foregå. Området skal nemlig stilles til rådighet for Oslo-folk i første rekke, og da får de lokale interessene heller utestå.

Heldigvis inneholder Miljøverndepartementets forslag en passus om at dersom det skulle vise seg at skog eller annen grunn blir ulønnsom å drive, kan (!) det offentlige overta hele greia!

Med våre mektige naboer, — flyplassen i øst, og frilufta i vest, — kunne det ikke da være en ide at departementene også overtok den smale stripa langs Hovedvegen gjennom bygda?

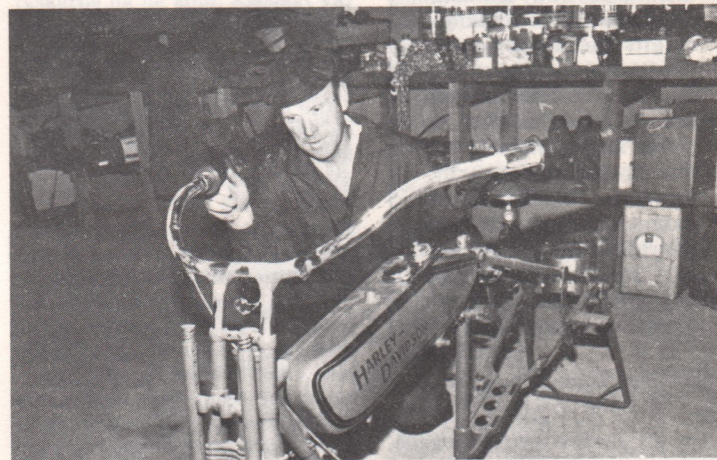
Så kunne vi sitte der og gruble videre over de vakre begrepene nærdemokrati og kommunal sjølråderett!

Jul E. Nissen

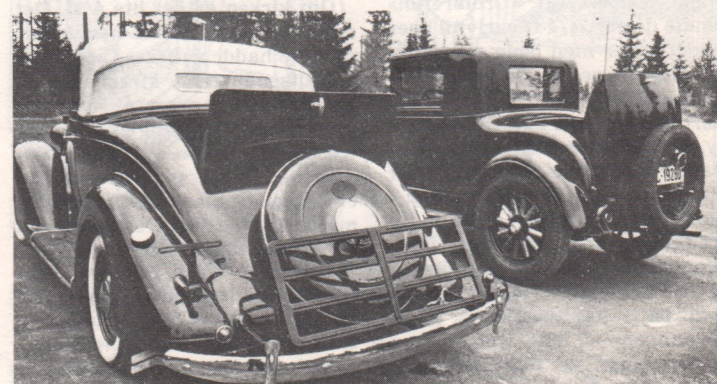
Det stunder til jul

Vi pynter og steller til jul, også på kirkegården på gravene til våre kjære vil vi ha det pent. Men skal vi ikke i år forsøke å pynte med et lys i en lysskjerm eller en liten lykt istedenfor disse blafrende faklene som blir så mye brukt. Det er ikke noe stille julefred over en kirkegård med mye av dem. 1. juledag er det absolutt ikke noe pent syn med tomme blikkbokser bortover hele kirkegården. Faklene kan også skade gravstenene ved at de blir satt for nær, skriften kan bli ødelagt og er det riktig kaldt kan stenen også sprekke. I år pynter vi med et lys.

KSB.

Harley fra 1917. Her sterkt ribbet.

Klart for avgang, men på foreldede premisser.

Bygda vår under krigen

Fra «kulturfront» til frigjøring

Av Johan Ryddingstad
Tegninger: Arild Alnes

Vi avslutter i dette nummer av Bygdespeilet Johan Ryddingstads artikkelserie om bygda vår under krigen. Ryddingstad, som er en anerkjent historiemann, har i dette arbeidet gitt en nøktern og saklig framstilling av hendelser, meninger og tilstander som berørte bygda vår og dens innbyggere i disse mørke og begivenhetsrike årene av vår nyere tids historie. Forfatteren var selv en av de sentrale personer i motstandsbevegelsen, og når dertil legges hans fortellerevne og kontakt med de lokale forhold, måtte resultatet bli et verk som ikke bare har nåtidens interesse. Den framstilling som i disse artiklene er gitt bør inngå som et verdifult dokument i bygdas historie. Redaksjonen har da også mottatt en rekke anerkjennende ord om Ryddingstads artikkelserie. Redaksjonsutvalget slutter seg til disse anerkjennelsene, og takker Johan Ryddingstad for hans artikkelserie om bygda vår under krigen!

ROB

Da NS overtok styret i bygda, ble det mange vansker for skolen. Ingen av lærerne ville være formann i skolestyret. «Ordføreren» sendte derfor 24/4 41 skriv til hver enkelt lærer med bønn om hjelp. Han framhevet at det ville være en skam for bygda om en skulle vært nødt til å få folk fra ei anna bygd til å styre skolen i Nannestad! Heller ikke dette hjalp. Et medlem av NS ble så formann i skolestyret, og en lærer var en tid «rådgiver», men nektet til slutt, hvorefter en annen person ble utnevnt til dette. «Rådgiveren» holdt på til kapitulasjonen, mens formannen — etter en masse anmodninger — fikk avløsning nyttår 1945. I skolens «fagstyre» var det således ingen fagfolk.

Lagføreren for NS — som også var ordfører, innkalte 19/2 42 lærerne til et NS-møte 21. s.m. Etter det som ble fortalt, møtte en lærer.

Senere ble lærerne innkalt til et NS-møte i Eidsvoll, med skyssgodtgjøring som offentlige tjenestemenn. Dessuten skulle dagen regnes som skoledag. Lærerne ble da enige om at de burde reise, da det kunne få alvorlige følger om de ikke møtte.

I denne tida skulle det være skoleidrettsstevner både sommer og vinter, og formannen i skolestyret maste stadig etter rapport om disse, men oppnådde ikke å få noen. Før hadde det vært felles skoleskirenn for hele bygda, men nå var det ikke slikt skirenn. Som grunn ble anført at det var mangel på ski og særlig skotøy, dessuten at det var vanskelig å få kjørt barna.

Arrestasjoner

To lærere ble arrestert våren 1942, Ole Ruud for motstand mot Lærersambandet, og jeg, mistenkt for at jeg dannet militære motstandsgrupper, og at jeg hadde våpenlager m.m.

Ole Ruud ble sendt til Kirkenes og var der til «Kirkeneslærerne» kom igjen litt før jul 1942. Jeg ble kjørt til Møllergt. 19, hvor jeg var 7 uker og ble deretter overført til Grini, og slapp ut sist i april 1943. I august samme år fikk jeg et vink fra politiet om at en del offiserer ville bli arrestert natta til 16. august. I all hast reiste jeg til Oslo, og var der ei uke. Da det ikke ble spørsmål etter meg, reiste jeg hjem igjen og begynte skolen. Høsten 1944 måtte jeg — etter ordre fra Hærens overkommando — gå i dekning og være borte til krigen var slutt.

Om kirken er det lite å si. Det var ingen dramatiske hendinger, men NS hadde ved visse anledninger utsendinger i kirkene for å kontrollere hva prestene sa. En av prestene fikk en gang et anonymt trusselbrev fra en av disse utsendingene. Begge prestene la ned embetene og ble lønnet privat. De måtte flytte fra prestegårdene. En av dem, pastor Christie i Holter, ble forvist til Helgøya, hvor det var samlet nokså mange gjenstridige prester. Han lurte seg til å ta noen turer til Nannestad.

Kirkedepartementets skriv av 28/2 42 om nasjonal ungdomstjeneste kom gjennom skolestyret

til lærerne med pålegg om å sende oppgave over alle barn som var over 9 år 1. januar 1942. Formannen ringte til meg og minnet om dette. Jeg viste til et skriv vi hadde fått om at lærerne ikke ville bli pålagt andre plikter enn de hadde hatt før. Han ble harm og ringte av. Jeg varslet de andre lærerne, og ingen hørte noe mere om saken.

En NS-«lærerinne» innkalte barn til NS-foreldre til noen hirdmøter, men heller ikke dette gikk p.g.a. motstand fra noen av barna og foreldrene.

IDRETTE

Nannestad bondeungdomslag fikk beskjed om at det skulle meldes inn i en ungdomsfylking, men laget la ned arbeidet, og det ble ikke tatt opp igjen før etter krigen.

Da det kom pålegg om at idretten skulle nazifiseres, ble den med en gang stoppet. Nannestad idrettslag sammenkalte et møte, hvor også «nye» møtte opp. Det ble så holdt avstemning om laget skulle godta «nyordningen» eller ikke. Alle, så nær som to eller tre stemte mot «nyordningen». «De nye» hadde ikke mange nok til å danne styret engang.

Ingen møtte fram til trening, men i smug ble det flere fotballkamper og skirenn, mens det derimot var lite eller ingen friidrett.

Bygda hadde to lokalblad, Eidsvold Blad, som kom ut i Eidsvoll,

og Romerikes Blad, som den gang kom ut på Jessheim. Førstnevnte blads redaktør ble anbrakt på Grini, og en ny redaktør ble utnevnt. Han var nazist til finger-spissene, og bladet ble deretter. Romerikes Blad derimot greide seg godt, og var sikkert en av landets beste aviser — nasjonalt sett.

Den avis som folk hadde mest glede av i okkupasjonstida, var antagelig Morgenposten. Aftenpostens kommentarer av Findahl var også regnet for å være gode, men det var svært få som hadde denne avisen.

Illegale aviser av forskjellig slag ble sendt fra mann til mann så lenge det var noe igjen av dem. På slutten av krigen kom de med rutebil hver dag fra Oslo og ble spredt samme kveld. Ellers var det visse personer som hadde pålitelige nyheter til enhver tid. Således kunne en hver ettermiddag se den avsatte ordfører gå sin bestemte tur — for å høre nyheter. Apparatet han lyttet på, måtte forresten settes vekke en tid, da en nazist uttalte at «den trafikken skulle det bli slutt på». Hvor mange radioapparater som var i bruk, er det umulig å ha noen mening om.

Helsetilstand

Kostholdet i bygda ble noe omlagt, således ble det helt slutt med finmalt mel. Egentlig matmangel var det ikke mye av, om det nok forekom. Særlig var det

— Og så brøt freden løs! Nannestads HV-gutter, med områdesjef Ryddingstad i spissen, paraderer på Karl Johan.

Områdesjef Johan Ryddingstad i frigjøringsdagene i 1945.

vanskelig hvor det var flere barn i overgangsalderen. Det var mange som plukket sopp om høsten, men det var mest for å tjene penger. Sopp ble praktisk talt ikke brukt i bygda. Poteter ble mye brukt, f.eks. til å blande i brødet, dessuten ble det brukt stekte poteter til frokost og kvelds, kanskje stekt i tran eller i bare melk. Potetlompe og potetlelse var alminnelig mat denne tida. Poteter hadde alle, selv om det også var rasjonering på disse. Potetakeren var nok somme steder litt større enn oppgitt, og i den tida da potetbingene ble målt, var det kanskje litt på andre steder enn akkurat i bingen.

Distriktslegen den tida har meddelt meg at det ikke var mangelsjukdommer i bygda, men sjukdommer, som var en følge av det tyske innrykk, f.eks. gulsott og difteri, som utvilsomt fulgte med de tyske tropper. Under krigen var det ikke mere tuberkulose enn vanlig, men derimot har det etter krigen vært flere tilfelle enn vanlig, ganske sikkert som følge av krigen og det som fulgte med den, som f.eks. at folk måtte stuves sammen i trange leiligheter. Særlig ble det vanskelig med hus da Steinsgård skolekrets måtte evakuere. Om lag 200 mennesker måtte da skaffes husrom andre steder i bygda. Depresjon og nervøsitet kunne en neppe merke på folk i alminnelighet, for det var rolige forhold uten krigshandlinger. Derimot var det flere personer som p.g.a. fengselsopphold eller andre harde påkjenninger ble nervøse. Det var stor mangel på sjukehusplass, særlig for epidemiske sjukdommer. Pasienter med skarlagensfeber kunne således en tid ikke legges inn på sjukehus, men måtte være hjemme.

Særlige hendinger

Da krigen sluttet i Sør-Norge var det igjen både våpen og ammunisjon i bygda. På almenningssaga var det igjen flere kasser med ammunisjon (Krag). Disse ble kjørt til skogs og gjømt. I Nittedal var det allerede sommeren 1940 dannet motstandsgrupper, og da noen gutter derfra kom til meg for å få ammunisjon, viste det seg at den var tatt. Da jeg i 1941 begynte å organisere Milorg, fikk jeg av en av guttene vite hvor ammunisjonen var. Den ble så liggende der til freden kom.

På Vollaugsmoen var det også igjen ammunisjon og om lag 70 rifler og karabiner og 4 maskingeværer. Ved hjelp av noen gutter ble alle disse våpen pakket inn i tjæreapp og gjømt. Da noen Nittedalsgutter skulle få en del av disse, viste det seg at maskingeværene og om lag 50 geværer og karabiner var borte. Ammunisjonen hadde ingen funnet.

Det var også igjen uniformer og annet utstyr til om lag 200 mann. Dette ble gjømt vekk, dels for at tyskerne ikke skulle få tak i det, dels også med tanke på senere bruk. Da det viste seg at det var vanskelig å få ha dette i fred, ble det etter hvert flyttet til et sikkert sted, hvor det ble låst inn.

Som et eksempel på at det også var dårlige nordmenn i bygda kan nevnes at jeg fikk et trusselbrev med krav om å få oppgitt hvor materiellet var, så skulle det bli stjålet derfra. Hvis jeg ikke gav svar på dette innen kl. 12 en bestemt dag, ville jeg bli angitt til tyskerne. Svaret skulle legges under en planke i stallen ved Bjerke kirke. Brevskriveren skrev at han visste at jeg hadde våpenlager, og han skrev også at det var dødsstraff for det. Jeg svarte med et pent brev og fortalte at materiellet var flyttet, men at jeg ikke visste hvor. Det var også riktig at jeg ikke visste hvor det ble flyttet, bare at en bil fra Eidsvoll hadde hentet det. Jeg hørte ikke mere om saken.

Ikke så få gutter hadde fått tak i Kragere da krigen var slutt i Sør-Norge og gjømt disse. Noen gjønte også private rifler. Alle-rede sommeren 1941 hadde jeg kjennskap til 30 rifler, som var gjømt på forskjellige steder i bygda, og som ble stillet til rådighet for Milorg. De aller fleste av disse som hadde rifler, var også med i Milorg.

Høsten 1943 ble to offiserer i bygda arrestert og sendt til Tyskland som krigsfanger. De var der til krigen var slutt.

Natta til 25. september 1944 fikk Hjemmestyrkene — som Milorg nå ble kalt — våpenslepp i nærheten av Kvernsjøen. Sleppep gikk fint, og materiellet ble gjømt til en mørk kveld senere, da det ble lesset på en bil og kjørt gjennom bygda med en mann med maskingevær i ferdigstilling på bilen. Det kom godt og vel fram til

Nannestad revegård, hvor det ble gjømt.

Så kom den skjebnesvangre razzia 13. oktober. Karsten Nygård, som hadde gjømt sakene, ble kjørt til Møllergt. 19 og satt inne til krigen var slutt. Han ble torturert og ble visstnok ikke helt bra igjen. Mange ble den gang arrestert, men de første ble sloppet fri etter å ha fått en tur til Gardermoen. 20 ble sendt til Grini, hvorav noen slapp ut etter et par måneder, mens en del var der til frigjøringa.

Det var ingen flyktningetransport i bygda. Men Hjemmestyrkene hadde rute fra Jessheim. Etter razziaen dro 3 Hjemmestyrkekarer til Sverige, senere også en dame som følte seg truet. Foruten disse reiste også noen andre (visstnok 4 stk.) til Sverige. To gutter var i England omtrent under hele krigen.

Fra høsten 44 til kapitulasjonen lå 5 karer av Hjemmestyrkene i dekning på forskjellige steder, mest i skogshytter.

Sommeren 1942 ble to mann anbrakt på Bredtvedt i 45 dager som straff for motstand mot NS. De ble bl.a. beskyldt for å ha organisert kinostreik.

Av andre hendinger kan nevnes at tyskerne planla et bredt skytefelt nord for Gardermoen. Etter denne plan skulle mange mennesker i Moreppen og Bjerke flytte. Men til slutt ble hele planen oppgitt.

Opinion og stemninger

Folk i bygda stilte seg kjølig til tyskerne da de kom. Sjølsagt var det også NS-folk og stripete som syntes «det var på tide at de kom», som en skal ha sagt. Da NS tok makta, var det en harme og en bitterhet som var åpenbar og ikke ufarlig. Den avsatte ordfører fikk også 3 mnd. på Grini, ikke akkurat for motstand mot NS og

«nyordninga», men for noen krasse uttalelser til «lensmannen» og noen bemerkninger om Hitler, som tyskerne mente var nedsettende.

Etter 9. april var stemningen matt. Ingen ville arbeide, bare prate om det som hadde hendt og om framtida, som alle regnet for mørk. Terbovens tale hadde ikke slik virkning på folk i alminnelighet, at de skjønte hvor det bar. Da tyskernes myrderier tok til, gikk det hardt inn på mange, så hardt at enkelte hadde lyst til å gi opp alt. Men da tyskerne ble stoppet ved Leningrad, tok motet til å vokse igjen. Nå skjønte folk at det tok til å gå den andre vegen. Når det var et bombeangrep eller en sabotasjehandling, steg begeistringa, for da skjønte alle at «det ble gjort noe». Nyhetene gikk fortere enn vanlig, og de illegale avisene ble helt utslitt.

Ikke så få tok tyskerarbeid på Gardermoen. Pengene lokket, for tyskerne betalte godt til å begynne med. Tyskerarbeiderne var ikke velsett noe sted, og de ble møtt med kulde. Enda verre var det med tyskertøsene, som ofte fikk de verste glosere slengt etter seg. Overlegne var de og truet med å melde dem som fornærmet dem. Heldigvis var det ikke mange som sviktet på den moralske fronten.

Som tidligere nevnt deltok om lag 130 mann fra bygda i krigen, men ingen falt, selv om de var med i en del harde kamper.

Løytnant Arthur Engelsrud døde i Tyskland. Han prøvde å komme over til Sverige, men ble tatt og sendt til Tyskland. Hvordan det hele foregikk er noe uklart, men det ser ut som om det var for mange i følge. Så tidlig under krigen var det nok neppe faste reiseruter og grenseløser, og da var det vanskelig å komme over i god behold.

Vareopptelling i idrettslagene viser:

Bra drift, men lederproblemet gjør seg gjeldende

Sånn på tampen av året er det naturlig å foreta en liten vareopptelling, gjøre opp status og se litt framover. I denne sammenheng har vi bedt formennene i de fem idrettslagene i bygda om en liten kommentar til året som er gått, og om hva vi kan vente oss fra idrettsfronten i nærmeste framtid. Her har vi dem på rekke og rad alle sammen og

Alfred Bråthen i Bjerke Idrettslag er først ut:

Det har gått fint med Lilleputtene og Guttelaget i sommer og det er disse vi kommer til å satse på nå. Nå er det også slik at de yngste bestandig har gjort det best i Bjerke, men dessverre blir mange borte etter hvert som de vokser til. Dette problemet skal vi nå prøve å møte ved virkelig å satse mer på de yngste. — Det burde være materiell å ta av til å få fram et brukbart førstelag her i Bjerke.

Men som kjent har fotballen aldri vært det store i laget. Det har gått mest i ski. Men nå vil vi altså prøve å ta vare på, og aktivisere våre yngste, fordi dette etter hvert blir viktigere og viktigere, og det er ikke noe mål i seg selv å komme på topp på tabellen.

I sommer har vi planert og fylt opp med bark i lysløypa, så nå har vi ei løype på 3,2 km, som skal gi fine spor på 10 cm snø. — Langrenn har jo alltid vært Bjerkes varemerke, og dette vil vi gjerne styrke også i framtiden.

I høst har rundt regnet 60 medlemmer deltatt i treningen, og det må sies å være bra. Vi har ei skigruppe som er helt fenomenal, så det kommer nok til å skje noe i år også! Og minikarusellen, som sist vinter samlet nærmere 150 deltakere mellom 6 og 12 år, håper vi kommer til å gå også i vinter, sier Alfred Bråthen til slutt.

Thor Engelsrud i Nannestad Idrettslag:

Det har gått svært bra for laget de siste årene, og vi prøver å drive allsidig, slik en gjerne må gjøre i små klubber på landsbygda. Vi har nå 5 aktive grupper i laget.

I vinteridrett har vi hopp og alpint, og videre har vi ei håndballgruppe som virkelig begynner å røre på seg med 3 aktive håndballag innen laget. Problemet vårt er at det er vanskelig å holde på de voksne aktive, og det gjelder ikke bare i håndballen. Mange søker ut av bygda når de kommer i en viss alder.

Nå ser vi imidlertid fram til at det blir en idrettshall i bygda, og vi håper denne blir plassert mest mulig sentralt. Ikke slik å forstå at den skal ligge ved idrettsplassen vår, men den må plasseres slik at flest mulig kan komme dit med offentlige kommunikasjoner på en grei måte.

Generelt sett kan en vel si at vi i håndballen ikke har den bredde som vi kunne ønske. Vi tror en idrettshall vil hjelpe på dette forholdet.

Friidrettsgruppa samler en del barn og ungdom, men dessverre altfor få voksne aktive. Det ser ut til at lagidretten er mer attraktiv akkurat nå.

Fotballen har en veldig appell til barn og ungdom og tilslutningen er faktisk nesten større enn det vi greier å administrere. Dette gjør at lederne våre ofte må strekke seg lengre enn hva ønskelig er. — Vi har hele 10 aktive lag, heri damelaget og oldboys, naturligvis, så nå ønsker vi oss flere til å hjelpe til.

Når det gjelder de to første gruppene vi nevnte så er det slik at hoppporten nå virkelig har god rekruttering. Til tross for at vi ikke har noen ordentlig skibakke i sognet. Vi bygger derfor nå en liten rekrutteringsbakke i Preståsen, som sannsynligvis blir klar til bruk nå i vinter. Bortimot 20 aktive hoppere finner en i laget i dag, så den sporten er på rett veg.

Alpingruppa har godt og vel 30 aktive og vi har vår egen bakke i Aslia. Selv om dette er en utmerket rekrutteringsbakke ser vi fram til en større med tida. Etter å ha lært å kjøre i Aslia må de ut til større bakker etter hvert. Nå er det forsåvidt planlagt en ny bakke i nærheten av Aslia, men foreløpig har vi ikke klart å finansiere prosjektet. Dette arbeider vi med, for vi anser dette som en viktig oppgave nå.

Harry Elvestad i Asen Idrettslag, som tradisjonelt har drevet med langrenn, har dette å fortelle:

Laget har de siste årene også drevet en del med orientering, og i sommer er det blitt brukbare resultater. —

Det er de yngste som driver med dette, og faktisk ingen seniorer, men disse kommer nok. Ellers har rundt 20 Asenfolk i sommer deltatt i løpskarusellen på Jessheim.

Foran langrenns sesongen står vi i år rustet som tidligere. Både juniorene og senioren har trent kontinuerlig siden i vår, og de yngre kom i gang på seinsommeren.

Riktignok skulle vi forlenget lysløypa, og vi arbeider med saken, men i denne sesongen blir det ingen forandring. Interessen er stor i laget, kanskje større nå enn noen gang tidligere så vi ser fram til denne sesongen. Vi har tidligere slitt mye med trenerproblemet. Men nå har vi fått Olaf Røtterud til å ta seg av de fra 14 år og oppover, og Inger Døhlen tar seg av de yngste.

Jo, vi ser fram til sesongen, slutter Elvestad.

Olav Langørgen i Holter Idrettsforeninge sier det slik:

Vi driver stort sett i to grener, nemlig fotball og håndball, og det er de yngste som er mest aktive. I kretsmesterskapet i fjor ble jentene våre nummer tre, og det var en fin prestasjon.

Lilleputtene våre var i år med i kretsmesterskapet, og de vant i år sin avdeling med en betydelig målscoring.

Når det gjelder de voksne har ikke resultatene i år svart til forventningene. A-laget lå godt an til opprykk før ferien, så det var synd at det «glapp» endel for dem mot slutten av sesongen. Det ble en del skader, og med liten «stall» så merkes slikt ganske godt.

Fra de yngstes side er oppslutningen om lget god, faktisk så god at vi ikke får tatt oss ordentlig av dem. Vi skulle gjerne hatt flere ledere og dette er forhold som laget nok i større grad må rette oppmerksomheten mot i framtida.

Økonomien vår er dessverre ikke den aller beste, så det administrative arbeid består mest i å skaffe penger. Vi er fornøyd med kommunens bidrag, og jeg håper politikerne og de bevilgende myndigheter også i framtiden innsar at det er god investering i ungdoms- og idrettsarbeid.

Planene for skibakken i Holterenga er at vi nå skal utbedre den. Vi vil forsøke å lage to baker ved siden av hverandre. Videre har vi planer om å fullføre grusingen av treningsbanen, men det kan være problemer med dugnadsinnsatsen mange ganger, selv om vi i laget har mange ildsjeler som året gjennom gjør en aldeles utmerket jobb. Uten disse hadde laget vært betydelig redusert.

Bekkestua er et vesentlig aktivum for oss, og driften av den er basert på innsats av medlemmene i tur- og løypegruppa. Vi ser Bekkestua som et kulturelt tilbud til bygda. Ved siden av at vi i laget ofte bruker den så leier vi den ut til foreninger og lag ellers. Noen store summer har vi ikke tilbake av denne virksomheten, men som sagt, Bekkestua skal være et tilbud til bygda forøvrig, og den betyr mye for laget.

Om jeg i store trekk skal si noe om laget generelt, så er jeg fornøyd. Men jeg håper at vi i framtida skal kunne gi flere aktivitetstilbud. Vi har nå omtrent 250 medlemmer, og selv om det er bra så håper vi selvsagt på flere. Distriktet skulle tilsis det.

Vi har et stort ansvar for ungdommen, — i dag kanskje større enn noen gang tidligere, fordi det er så mange fallgruver for unge mennesker i vår tid.

Jan Kopperudsmoen forteller at Skogen Idrettslag, som har sine medlemmer hovedsakelig fra Sandsnesseter i Nannestad og Rustad i Hurdal, nå har et medlemsantall på ca. 150.

«Baker'n er blitt pensjonist, men har nok å bruke tida til!

Alle vi som var barn i tredveåra og bodde langs Åsvegen kjenner «Baker'n», eller Haftor Benediktsen, som er hans rette navn. Ikke bare husker vi «Baker'n», men også den velkjente bilen hans, — med den røde og lyse grønne fargen. Begge var kjente trekk i det daglige livet på våre kanter av bygda.

— For de som ikke vet hvor Sandsnesseter ligger, så kan det fortelles at det er en utkantskrets av Nannestad, med grense mot Hurdal, ca. 2 mil fra Nannestad sentrum, sier Kopperudsmoen. Når det gjelder innendørs treningsmuligheter for aktive og mosjonsidrett er vi dessverre sterkt handicappet fordi vi ikke er i rimelig nærhet har egnede treningslokaler. Derfor er det bare de mest aktive idrettsutøverne vi hittil har greid å legge forholdene til rette for. Vi må leie treningslokaler i Nannestad eller Hurdal, og må kjøre med privatbiler ca. 2 mil hver veg. Jeg beklager forholdet overfor de øvrige medlemmene som vi av disse årsaker ikke kan gi et fullverdig tilbud. Jeg mener også at et idrettslag bør kunne gi et tilbud til sine passive medlemmer.

Av de gruppene som er mest aktive kan nevnes fotballgruppe og skigruppe.

A-laget har i år hatt sin beste sesong, så lenge laget har vært med i seriefotball. Når dette skrives, står laget foran kvalifiseringskamper for opprykk til 6. div.! Dette takket være et meget godt miljø, og stor innsats fra både aktive og ledere av gruppen.

Guttelaget har vi dessverre ikke hatt innmeldt i serien i år, fordi vi har for få medlemmer i de aktuelle årsklasser.

Når det gjelder ski så hadde vi i forrige sesong 17 barn i alderen 9—14 år som var aktivt med i trening og skirenn. Av disse ble ca. 1/3 premiert. Nå i høst kan vi konstatere at over 20 stk. stiller til trening 2—3 ganger pr. uke.

Av fremtidige forbedringer på idrettsanlegg kan vi nevne at skibakken vår skal forbedres ytterligere i høst. Fotballplassen begynner å bli «slitt», og den bør såes på nytt. Når det gjelder drift av laget håper vi på fortsatt framgang for våre grupper, og vi vil vurdere oppstartning av andre aktiviteter, slutter Kopperudsmoen.

H.Ø.

Haftor ble født på Rodeløkka i Oslo. Faren var islending, men da Haftor var i femårsalderen kom han til Tofte i Hurum. Seksten år gammel bestemte han seg for å bli baker, og gikk læretia i Oslo. Etter et nytt år i hjembygda fant han å ville se seg litt om. Det ble en tid på Tangen og i Nes, før han kom til baker Hansen på Jessheim. Her traff han forøvrig også sin Margit, som senere ble hans kone.

Haftor slo seg ned i Holter i 1929, og startet her sitt eget bakeri, som han drev fram til 1938.

— Steikeovnen hadde plass til 85 brød, og brødprisen var 31 øre pr stk i 1930, sier Benediktsen, og viser en gammel notisblokk med priser fra den gangen. Og denne er interessant. Kringler kostet til eksempel fire kroner. Sukkerbrød tre kroner, når kundene selv holdt eggene. En bolle kostet tre øre og et wienerbrød fem øre. Han laget også en tid iskrem som han solgte i bakeriet.

Etter at han hadde nedlagt sitt eget bakeri var det en tid tilsvarende jobb på Jessheim, og senere i Oslo.

I dag er «Baker'n» pensjonist, og ofrer mye av sin tid til forskjellige hobbyer. Han har alltid likt å tegne og viser oss et godt utvalg. Treskjæring har han også vært borti. Allerede for femti år siden laget han et par skrin, som han fortsatt har i bruk.

Treskjæring, ja, i stua står det noe riktig fint. «De ensomme gamle» kunne stå som tittel, — utskåret i tre sitter de rundt bordet. Kaffekoppene er knøttsmå,

«De ensomme gamle», utskjært i tre.

men sirlige og fine. En gammel «sjefsstol», som han har rose-malt, vitner om godt handlag for den kunsten også. Og samme hvor blikket snur seg er det ett eller annet selvgjort: Hyller, lamper og lysestaker, som han har brukt penselen på.

— Kleberstein er et artig materiale, sier Haftor. Det kan brukes til så mangt, og en kan bruke baufil på det. Men det er noen harde korn innimellom som kan være lure. Bordlampen ble nå et praktexemplar i alle fall. Gamle møbler har han også pusset opp og satt i stand.

— Ellers er nok det meste av produksjonen gitt bort til slekt og venner, sier Margit. Vi har mange som synes det er morsomt å få noe Haftor har laget eller malt.

Hun setter seg vel til rette i den rosemalte stolen, og maler kaffe på gammeldags vis. Margit er snart 80, og har servert mannen mang en kaffekopp innimellom penselstrøkene. Haftor selv er nå 73, og er fortsatt baker, — til eget bruk!

G.N.

Margit og Haftor Benediktsen i stuekroken. På bordet klebersteinslampen og utskjæringer.

Organist Valborg Sandborg:

— Også menigheten må påvirkes til å elske høyverdig musikk!

Bydespeilet har besøkt organisten i Holter, — Valborg Sandborg, en dame med såvel sprudlende humør som gnistrende fortellerlyst! Født i Vestby i Akershus. Hun begynte tidlig å interessere seg for musikk og maling, og ble utdannet ved Statens Kunstakademi som maler. Etter krigen begynte hun på Musikkonservatoriet i Oslo, og tok der organisteksamen i 1948. Sin første jobb som organist fikk hun på Dokka i 1949. Hun forteller litt vemodig om den første lønna, som var på 1600 kroner i året. Seks år varte denne tiden.

— Og så kom du til Holter?

— Ja, og her har jeg nå vært i tyve år, og liker meg godt. Her i bygda har jeg møtt bare hyggelige mennesker. Nannestad-folk er lette å omgås. Jeg har møtt bare vennlighet, skriv nå det!

— Vi har fire kirker i bygda, og to organister. Hvilke er så «dine» kirker?

— Ordningen er slik i dag at jeg har alle gudstjenester i Holter og Bjerke kirker, og alle bisettelser og begravelser i Nannestad og Holter.

— Du kjører ikke bil, men du har andre måter å komme fram på?

— Jeg kjørte en tid moped. Ellers har jeg syklet, gått på ski, og også brukt apostlenes hester, samt buss. I den første tida jeg var her var ikke snøplogen alltid den første om søn-

dagsmorgenen. Jeg husker en gang jeg tok sykkel og startet klokka sju om morgenen. Det hadde snødd mye om natta, og jeg gikk meste av veien. Men jeg rakk fram til Nannestad til klokka elleve. Snøplogen hadde ikke gått når gudstjenesten var ferdig heller, og jeg kan ikke huske når jeg endelig var hjemme igjen!

— Apropos gudstjenesten, Valborg, når du spiller Postludium til slutt: Jeg har alltid lurt på, og kanskje flere med meg, skal vi gå ut, eller skal vi sitte stille?

— Menigheten skal sitte stille til musikken er ferdigspilt!

— Javel, så vet vi det. Jeg ser meg rundt i stua, og spør om frøkenen har noen hobbyer?

Og da kvikner damen til! Hun har så mye å snakke om at jeg lar hennes egne ord komme til:

— Mine interesser, eller hobbyer om du vil, er foruten musikk og malerkunst, engelsk konversasjon. Jeg går på voksenopplæringskurs og frisker opp engelsken. Så er det gymnastikken hver onsdag med kondisjonstrening. Og om sommeren bading og svømming, samt friluftsliv, med lange turer i skog og mark. Bøker og lesing er livsviktige ting. Jeg har en voldsom appetitt på romaner av de store forfattere Dostojevskij, Hamsun, Undset, Ibsen, Bjørnson osv. Og alle nålevende norske og utenlandske forfattere. Malerkunst? Vi har jo et kunstsentrum like om hjørnet. Det har Oddmund Thorud sørget

Kunstneren i sitt rette element.

for, da han åpnet «Galleri Charlie» på Jessheim. Her får virkelige kunstmalere, profesjonelle med navn i kunstverdenen utstille. Og den som interesserer seg for høyverdig kunst bør besøke dette galleriet.

— Jeg er glad jeg har studert malerkunst på Statens Kunstakademi. Jeg gikk der i flere år. Ved det har jeg dobbelt utbytte når jeg går på utstillinger. En får innblikk i en verden så rik og skjønn, så dyptgripende.

— Ungdommen? Jeg synes det med generasjonskløft er fryktelig dumt! Personlig liker jeg meg bedre sammen med ungdom enn eldre mennesker. Og ungdommen på sin side kunne sikkert ha mye å lære av oss som har livserfaring fra et langt liv. Vi kjenner livet ganske godt. Vi vet en hel del. De unge kjenner ikke så mye av livet. For å være menneskekjenner må du først lære deg selv å kjenne. Det gjør du gjennom omgang med andre mennesker, ikke minst gjennom hvordan du reagerer overfor dem. Du blir kjent med mange uoppdagede sider ved deg selv. Nye sider, ukjente, kanskje skremmende ting avsløres. Dine feil og dine mangler må du se i øynene. Ting du ikke ante du var i besittelse av kommer tydelig fram. Så isolere deg må du ikke gjøre. Det ukjente ved deg selv må avsløres, og du er nødt til å akseptere det. Vi er i bunn og grunn like vi mennesker. Kjenner du deg selv, med alle dine

menneskelige mangler, har du også sjanse til å forstå dine medmennesker!

— Vi ble strengt oppdradd på Konservatoriet til å bære musikkulturen fram. Vi måtte høyne musikknivået i den bygda vi ble ansatt i. Vi skulle påvirke menigheten, lære dem opp i å elske høyverdig musikk. Bach, Brahms, Schubert, for å nevne noen av de store komponister.

— Nå opplever vi en bølgedal, hvor det ordinære, det trivielle, og det forflattede florerer. Folk gidder ikke anstrenge seg med å lytte til musikk av høy kvalitet. De foretrekker «den lette time». Selv i kirken bryr de seg ikke om musikk lenger, — utover sanger som «Sing, Sing Gloria Halleluja»-melodier! De synes å fortape seg i det infantile hva musikk angår.

— Organister som fra høyere musikalsk utdannelse er opplært i å yte sitt beste, det gedigne, det som volder slit og anstrengelser, blir nå satt til å spille søndags-skolesanger og barnehagetraler i gudstjenestene. Det er vel tidens ringdans. Vi er vel inne i sirkelen. Alt er i oppløsning i tiden.

Alt er uro, forandringer, Kav og stress. Ingenting er stabilt. Ikke kirken heller. La oss tålmodig vente på at ringen omsider slutes, — og da vil nok menneskene ha den klassiske verdifulle musikken tilbake! sier organisten og livskunstneren Valborg Sandborg.

G.N.

På jobb i Holter kirke.

Gammel tradisjon som lever videre:

Mønstring av jegergamp

Major Asbjørn Kolden med veterinær undersøger om hesten holder kvalitetsmessig mål.

Det er ikke ofte en ser 14 hester samlet lenger. Det var allikevel tilfelle onsdag den 22. september på Prestegården i Nannestad. Det var folksomt

også. Blandt annet mye ungdom. Lærer Langhelle fra Nannestad ungdomsskole hadde tatt med seg hele klassen i dagens anledning. Det var

Pen samling av jegergamper på tunet til Nannestad Prestegård.

«Kvarterhestene» som skulle mønstres. Kvarterhestene står på gårdene mot en godtgjørelse. Det er gårdbrukeren som eier hesten. Men den må holdes i trim i tilfelle mobilisering. Den skal da benyttes som kløvhest.

Hesten må en gang i blant vises, og det var dette som var tilfelle nå. Den må vises for at den skal bli godkjent. Det betyr at den finnes, og er i brukbar stand.

Mønstringen blir satt i gang av det militære. Det er de som da bedømmer om hesten er brukbar som kløvhest.

For å bli «Jegerhest» som den også kalles, må den inn på Remotskolen i 4 års alderen for å gå igjennom en opplæring først. Den går automatisk ut som Kvarterhest når den er 16

år. Men er den bra, kan det søkes om å få ha den som Kvarterhest ett år til.

En Kvarterhest må være i god stand, ikke for feit, være godt skodd, ha gode bevegelser, og den må være lydlig. Kort sagt, det skal være en kvalitetshest. Høgste karakter for stand ligger på 9 poeng. Her lå karakteren på 8-9. Men det var noen som var for feite.

Toppkarakter for beslag er 7. Her lå karakterene på 3-4-5-6-7. Bevegelesene var stort sett gode 7-8, noen nede i 3. Lydigheten lå på 8-9 og ned til 5.

Stort sett bra alt sammen, sa major Asbjørn Kolden i Kløvtransportregimentet.

Det ble delt ut pokal til de beste hestene. Gulbrand Aas sin ble nr. 1 med 33 poeng. Nr. 2 ble Nils Døhlen med sin hest som fikk 32, og nr. 3 ble Nils Vollaugs med 29 poeng. Så de lå tett opp til hverandre.

Utredervesenet er gammelt, kunne major Kolden fortelle. Det startet for omkring 300 år siden. Den gang var det en plikt. Et utrederkvarter var en jordeiendom som pliktet å holde hest til beredskap. Nå er det altså frivillig og mot en godtgjørelse. Men det må fremdeles gjennomgås en opplæring. Fra tid til annen altså også beredskapskontroll.

Utrederkvarter eksisterer, og har bare eksistert på Østlandet og i Trøndelag.

Det var forøvrig en fin fin dag, med sol og varme i været, og mange blide og tilfredse fjes å se. Det er rart med det. En får liksom bedre kontakt med hesten enn det en får med traktoren.

E.L.H.

Glade speiderjobbere

— Vi har vasket både biler og hus, og tatt på oss barnepass under «Speiderjobb 1976», sier smilende Hilde Dæhlie (12) og Mette Haugen (12), der de med profesjonelt håndlag håndterer kost og bøtte for å omgjøre nedstøvde gamle biler til skinnende glis, tilsynelatende av årets modell.

— Hvor har dere jobbet?

— Flere steder på Prestmosen og Preståsen.

— Hva går pengene til?

— Hele «Speiderjobben 1976» går til reising av en skole kombinert med helsesenter i Guatemala. Vi får fra fem kroner og oppover for timen, og heldigvis så får vi så å si bare «oppover», sier Hilde og Mette fra Nannestad II Speidertropp.

ROB

Kunst og kunnskap i skjønn forening

— Vi har nær 14 000 bøker, og noe for enhver smak, sier bibliotekar Lilla Laache.

Det er enkelte plager her i verden som ikke kan tolkes som annet enn tegn på sunnhet og blomstrende velvære, underbemanning og plassmangel. Diverse offentlige institusjoner hjemses av disse fenomener, blant de hardest rammede i Nannestad for tiden er biblioteket. Drøye 10 år har gått siden lokalitetene på ungdomsskolen ble tatt i bruk, bibliotekstyret har forlenget begynt å skyve i gang maskineriet som med tiden skal gi biblioteket større plass til bøker og bilder og dermed beslektede aktiviteter. — Det begynner etter hvert å haste, sier bibliotekar Lilla Laache der hun danderer seg selv mellom bøker, papirer, permer og blad i et av de minste og mest velfylte kontorer vi kan huske å ha sett på nokså lenge. — Forresten så ville det nok ikke bli noe latmannsliv for Gerd Nilsen og meg om vi hadde hatt hel stilling begge to, og ikke halv som nå!

Og hun regner opp: — Vi har hovedutlånet her på ungdomsskolen, filialen på Kringler-Slattum skole — altfor lite benyttet av folk, det må du ikke glemme å skrive — skoleboksamling for ungdomsskolen og barneskolen på Eker samt det bibliotektechniske arbeidet for alle de andre skolene. — Så har vi artotek, 41 bilder har vi nå, og omtrent halvparten av bildene er på utlån. Noen av dem henger på ordførerens kontor blant annet, men de fleste er i private hjem. Vi holder på å bygge opp en oppsøkende utlånsordning for pensjonister, «Boken kommer» har vi kalt det. Barnetime har vi prøvd oss med, men det gikk ikke så bra som vi hadde håpet. Det nytter nesten ikke å ha slikt annet enn om formiddagen, og da er biblioteket fullt belagt med skoleelever. Men vi har ikke gitt opp tanken om barnetimer. Når

vi får mer plass og mer mannskap . . .

Underbemanning og trangboddhet er uten tvil velstandstegn for Nannestad folkebiblioteks vedkommende. I 1965 ble det registrert 51 — femtien — låntakere som sammen sørget for å bringe utlånstallet opp til 1 200 det året. Det var neppe slik bibliotekets grunnlegger Henrik Wergeland hadde forestilt seg det da han satte i gang i 1831. Han ville nok likt farten i utviklingen de ti siste årene atskillig bedre. I fjor skrev man antall låntakere med fire sifre — 1 121 — og utlånet var 34 944. Dertil kommer utlånet for filialen på Åsen som var 1 982, filialen var bare i drift de fire siste månedene av året.

Ved siste årsskifte var bokbestanden 13 758, og den vokser stadig. Hittil i år er det kjøpt inn omkring 1000 bøker, kan fru Laache fortelle. Som supplement til all denne kunst og kunnskap abonnerer biblioteket også på ikke mindre enn 58 tidsskrifter, noe for enhver smak. — Og de blir flittig brukt, kanskje mest av skoleelevene til stiler og gruppearbeid. Vi har forresten en låntaker her som har tatt cand.mag. eksamen ved hjelp av bøker som vi har skaffet. Selvfølgelig hadde vi ikke alle selv, men gjennom fylkesbiblioteket greide vi å skaffe det som skulle til.

— Hva slags bøker lånes mest?

— Fordelingen av utlånet er i grunnen ganske jevn, her ved hovedbiblioteketer omtrent halvparten fagbøker, men fagbøkene utgjorde ikke mer enn knapt en tredjedel av utlånstallene. Det finnes enkelte bøker det aldri blir nok av, nemlig bøker om sport. Ungdomsskoleelevene står naturlig nok for hoveddelen av den etterspørselen, og jeg gjør hva jeg kan. Problemet er ganske enkelt at det kommer ut lite bøker i den kategorien.

— Det er ikke alle bibliotek som driver med kunst?

— Det blir stadig flere, i følge den nye bibliotekloven er utlån av kunst og musikkmateriell en del av vår virksomhet. Så langt som til musikk er ikke vi kommet ennå, men det er et av mine fremtidshåp. Vi har knapt nok plass til bildene våre, det kommer vel med at såpass mange er på utlån.

— Blir ikke bildene temmelig dyre i innkjøp, da?

Nye bøker studeres. Bibliotekassistent Gerd Nilsen og bibliotekar Lilla Laache orienterer.

— Det er ikke så ille som man skulle tro. Vi begynte med dette artoteket i 1971, da fikk vi ti bilder fra Kulturrådet etter at jeg rett og slett hadde svart på en annonse i avisen. Takket være en spesialavtale mellom grafikerne og Kulturrådet kan bibliotekene kjøpe inn bilder relativt rimelig. De siste årene har vi kjøpt 10 i året, vi gjør det ganske enkelt på den måten at fru Nilsen og jeg arrangerer en utstilling for bibliotekstyret som så plukker ut de bildene de tror nannestadsokningene kan tenke seg å ha på veggen.

— Lydavisere er det mange bibliotek som har begynt med.

— Du må ikke tro at ikke viljen er der, vi har bare ikke penger. Og tid. For halvannet år siden hadde vi en vandretutstilling fra Blindeforbundet der det

ble vist hvilke tilbud man hadde til blinde og svaksynte. Det førte til at vi sammen med hjemme-sykepleien fikk registrert blinde og svaksynte i kommunen og brakt dem i kontakt med lyd-biblioteket. Så nå går låning av lydbøker gjennom oss. Og det er tilbud som blir benyttet.

— Vet du forresten at biblioteket her i Nannestad blir brukt til fremvisning? Joda, vi har hatt besøk av kursdeltakere i bibliotekstell og utlendinger på studietur. I fjor hadde vi besøk av en gruppe fra 19 forskjellige land som var på konferanse i Oslo. Jeg tror da de likte det de så, sier Lilla Laache, ikke uten et snev av stolthet i stemmen.

— Dere burde vel nesten ha en mottakelsessal?

Et utvalg av bibliotekets tjenester, som omfatter utlån av både bøker og bilder.

Sorgmuntert mellom Trondheim og Oslo

Gudveig Ranglo rakk akkurat mandagsrusjet i Sinsenkrysset

Det var såvidt det holdt både med det ene og det andre. Men det holdt, og det var det viktigste, sier Gudveig Ranglo med et smil da vi ber henne fortelle om den gang hun startet i «sykkeltstyrkeprøven».

Men så var det vel heller ikke mange i dette hasardiøse sykkelrittet som hadde passert 47 år, var mor til to, husmor på heltid og slettes ikke sykkelfrelst.

— Men jeg har alltid likt å sykle, og i flere år hadde jeg gått og fantasert om å delta i dette sirkuset. Men jeg visste ikke hvor jeg skulle henvende meg hen for å få meldt meg på. Så en dag skjedde det, — jeg traff et sykkelmenneske fra Vormsund og hun hadde peiling. Jeg stablet den gamle Ideal-krakken fra —

47 på Trondheimstoget og tok selv plass med niste og termos. Det ble ei fin togreise.

— Javel, men siden?

— Siden ble det annerledes, enn si verre. Det er mulig jeg skilte meg litt ut i den pulja jeg startet i for de fleste hadde slike sykler med krokete styre på, og alt i rittets første meter forsto jeg at jeg stilte med handicap. Maskineriet var ikke giret for slike oppgjør. Omsider kom jeg til Lillehammer jeg også, på den aldrende tohjulingen. Men da var det på tide å gi seg. Da var det slutt, og tomt og kanskje mørkt også. Jeg husker ikke.

— Og det var det?

— Nei, det var ikke det! I fjor kjøpte jeg meg treningsracer med gir og gode greier og på ny

satte jeg meg på Trondheimsstoget. Vi skulle ikke få noen reprise på debuten, det hadde jeg bestemt meg for. Til Oslo skulle jeg om så en viss mann sprakk. — I min ungdom syklet jeg over Valdresflya lenge før bilvegen var påtenkt. På eget ansvar!

3 mil etter start ble jeg innkjørt av en dame fra Oslo som påsto at hun var den siste. Den påstanden forundret meg ikke. Hun lurte på om ikke vi kunne kjøre sammen mot Valle Hovin, og i min enfoldighet sa jeg ja til det. Jeg skulle snart få nok med meg selv viste det seg, og Valle Hovin var utrolig langt borte.

Dette mennesket fra hovedstaden skulle ikke hvile på sykkelvis. Hun skulle faktisk både sitte og ligge langs vegen, — og verre og verre ble det. Innunder Dovre holdt latskapen på å nekke oss. Da måtte jeg snakke alvor med henne! Men det gjorde jeg selvsagt ikke. Vi var jo på sykkelturne. I Gudbrandsdalen derimot, hvor det er mange «Rom til leie», tok vi inn og fikk oss litt søvn. Selv syntes jeg 3 timer kunne klare seg, men bydama ville sannelig sove i 3 til.

— Hvor mange var klokka da?

— Klokka var mange den da, men det hjalp. Verre var det at noen av arrangørene fikk innbilt seg at vi hadde gitt oss og/eller at vi lå lenger etter enn tilfellet var, slik at matstasjonene ble inndratt eller de var ubemannet da vi kom, for de hadde ikke ventet oss enda! Vi falt altså mellom to stoler, for ikke å skrive rykter.

Slik gikk ferden helt til Stange. Der traff vi en kar i en bil som var utsendt av en kvinnelig rytter lenger framme, forøvrig hun fra Vormsund som var ute for å se etter oss. For det gikk, som nevnt, rykter om at vi hadde gitt oss. Mannen som hadde hjerte-lag og XL-1, kom som den barmhjertige samaritan i sommerkvelden. Snart vendte livsmotet tilbake, og snart skulle vi suse inn på Valle Hovin med nattevind i håret! Trodde vi.

— Og så var dere framme!

— Nei, vi var nok ikke det, og tida gikk. Snart forsvant kreftene like brått som de kom ved Stange.

I midtrabatten ved Minnesund stilte jeg meg selv et prinsipielt spørsmål klokka 11 om kvelden:

«Hvorfor i all verden fikk du rote deg opp i dette spetaklet?» Spørsmålet hjalp fordi jeg oppfattet det også som et ultimatum, slik at jeg kunne risikere å måtte ta treningsracer'n og gå. Nesten som et kabinettsspørsmål.

— Treningsracer, — men hva med treningen?

— Det var det smått med, men jeg måtte jo i anstendighetens navn regne med at trening ville jeg få underveis! Noe annet ville være urimelig! Men bydama da, hun hadde vel frosset i hjel et sted oppe ved Hjerkins hvis ikke jeg hadde dratt henne med meg, så noen hadde det verre! Og det er trøst og styrke i slikt. Tenk bare på da vi på Lillehammer prøvde å få en vannskvett i husene ved vegen: Folk ville ikke slippe oss inn, møkkete og lurvete som vi var trodde de vel vi var nummerert tater. — Livet har sine tilbakeslag.

Fra Minnesund og inn var vi trafikkfarlige. Akkurat slik som i starten, for da var den nye sykkelkelen så ukjent for meg at jeg brukte hele vegen flere meter framover, hver gang vi hadde hvilt, bydama og jeg, og det var ofte. Men sykle kan en tydeligvis gjøre selv om en dubber litt i blant, slik som fra Minnesund og inn. Får Feiring bladet forresten?

— Og så kom sola!

— Ja, så kom sola, og på Gjelleråsen ble det blanke messingen i gransnarene ved vegen!

— Så fine følger?

— Nei, en annen messing! Vi hadde jo langt undertøy på oss, fordi det var kaldt å sykle denne natta. Men på Gjelleråsen da sola kom, måtte makkoen av. Mon tro om noen så oss og våre ømme ender i morgensola?

Og jeg som ikke hadde syklet i Oslo på mange år, fikk trøbbel i Sinsenkrysset. Kommer en først langt inn i det krysset i verste rusjet en mandagsmorgen, kan en bli lenge der inne. Og det gjorde jeg. Bare slumpen vet du, at vi skulle rekke fram til dette krysset mens alle andre også var der. Men nå var også mitt følge ved godt mot, og jeg kan ikke huske at hun snakket om å gi seg etter Gjelleråsen.

Om vi tjente noe på det vet jeg ikke, men vi trillet syklene fra Sinsenkrysset til Valle Hovin. Vi tapte nok ikke noe på det heller.

— Så stabbet vi oss opp på setet akkurat i porten og vingla oss sjarmørrunden igjennom, og det kan vel antydes at vi slo til på denne etappen. Uten særlig sjarm skulle jeg tro, tråkka vi i mål med formiddagssola i ryggen. — Fullt på høyde med nattevind i håret!

— Fra Dal sykla jeg faktisk heim til Maura! H.Ø.

Visst var det moro! Hva annet skulle noe slikt være, sier Gudveig Ranglo.

— Kanskje ikke i første omgang, det er så mye annet vi kunne trenge plass til. Jeg har jo nevnt musikkavdeling, plass til de minste og mer lesesalplass og forskjellig annet. Kontor blant annet. Vi har 150 kvm, vi trenger 400 kvm, minst.

Personlig kunne jeg tenke meg å utvide den fløyen vi har på ungdomsskolen men jeg synes heller ikke det er noen dårlig ide å bygge kulturhus på tomta nord for ungdomsskolen. I alle fall bør hovedbiblioteket fortsatt være her like ved kom-

munehuset, blant annet av hensyn til kommunikasjonene. Stort mer enn to timer tar det ikke med et bibliotekbesøk pr. offentlige kommunikasjoner, samme hvor i bygda man bor. Det eneste unntaket er kanskje Åsen, men det var jo kommunikasjonene som var en av grunnene til at filialen vår ble lagt nettopp der.

Sambygdingen, vi levnes ingen unnskyldning for ikke å avlegge et besøk i biblioteket.

A.R.

«På sangens vinger»:

Nannestad Mannskor ønsker flere stemmer!

— Der har vi tonen!

Ifølge formannen Harry Gjeldseth er det nå 30 medlemmer i Nannestad mannskor. Mange av disse er nye, men Gjeldseth opplyser at det er ønskelig med flere sangere til

koret. Vi synes selv at vi har det fint og hyggelig sammen. Riktignok sliter vi som så mange andre med økonomien. Men vi var så heldige at vi fikk ett tusen av sangere fra de tidligere

Fire av bygdas sangveteraner samlet, Øvind Strand, Kåre Morud, Gunnar Eek og Emil Antonsen.

Holter og Bjerke Mannskor, mens hovedsognet ikke har hatt noe tilsvarende før.

— Våre medlemmer kommer nå fra hele bygda, men vi har kroner av de statlige kultur-

midlene og 2500 kroner i kommunal støtte. Og dette er penger som kommer vel med!

— Ellers må hvert medlem være med å støtte økonomisk, med egeninnsats og loddsalg, for å få det hele til å balansere. Vi planlegger forøvrig å kunne få vårt eget banner. Men det er dyrt, så vi vet ikke egentlig når vi får råd til det.

— Hvem dirigerer?

— Vi har vært så heldige å få Rakel Thorud som ny dirigent. Hun er både flink og litt streng. Og dette skal til! Vår forrige dirigent gikk hen og ble ordfører, og fikk dermed nok å henge både fingre og stemme! Men han er fortsatt både medlem og sanger.

— Det er blitt en spesiell tradisjon at formennene i koret skal hete Harry?

— Vel, det er vel enten en ren tilfeldighet eller en egen klang i navnet. Faktum er at jeg har vært formann nå i tre år. Før der var det Harry Egge, og før han igjen Harry Lindberg.

Nannestad mannskor har et stort repertoar, som strekker seg fra kirkesanger til nær sagt alle slags arrangement. De ca 30 stemmene i koret er jevnt fordelt, men enkelte ganger kan det være ønskelig med flere bassstemmer.

— Syng med den stemmen du har — ! Mannskoret samlet til allsang, med dirigent Rakel Thorud ved pianoet.

Vi leser og hører stadig om konflikter mellom saueiere og hundeeiere. Det står ikke til å nekte at dyretragedier forekommer, noe som bare må beklages av alle parter. Men hva kan gjøres for at slike tragedier kan unngås?

Spørsmålet ble tatt opp i et møte her i Nannestad, der representanter fra saueierens organisasjoner, grunneierne og jeger og fiskerforeningene var tilstede, sammen med sakkynndig personell med førstehånds kjennskap til problemstillingen. Møtet ble innledet av konsulent

Nødvendig med samarbeide mellom sau- og hundeeiere

Fjeld, som redegjorde for hundeplogen på landsbasis. Videre ble beiteloven drøftet, og spørsmålet om trening av jakthunder ble tatt opp. Hvorledes er mulighetene til å få en hund «saueren» ble også tatt opp til diskusjon.

Med i møtet var blant annet fylkesagronom Kværner, som representerte fylkesutvalget for organisert sauesanking, konsulent Fjeld, formannen i Akershus Saueavlslag og sekretæren på statskonsulentens kontor. Videre var bygdas tre jeger- og

fiskerforeninger representert. Jaktkonsulent Ola Breen representerte Mathiesen Eidsvold Værk, allmeningsbestyrer Ulf Jerpseth representerte Nannestad og Bjerke allmenninger, Even Engh Nannestad Grunneierlag, og Inger Karlsen Nannestad Saueavlslag.

Møtet ble avsluttet av fylkesagronom Kværner, som henstilte til alle berørte institusjoner og foreninger å samarbeide om spørsmålet sau- og hundehold, et samarbeid som forhåpentligvis vil gi de beste resultater for alle parter.

Konfirmantsamlinger — 50 år etter

Tredje oktober 1926 var det konfirmasjon i Nannestad og Holter kirker. Dermed kunne de samme konfirmanter i høst samles til sitt femtiårsjubileum som voksne jenter og gutter. Begivenheten ble da også behørig markert, med gudstjenester i de to kirkene, samt sammenkomster i henholdsvis Nannestad gamle kommunehus og i Løken skole.

I Nannestad var det for femti år siden 15 gutter og 22 jenter som sto til konfirmasjon. Av disse møtte nå som «gullkonfirmanter» 17. I Holter var det tilsammen 33 konfirmanter i 1926, og ni av disse møttes til samlingen nå.

En tilsvarende «gullkonfirmantfest» ble også holdt i Bjerke, men det lykkes oss dessverre ikke å få med denne begivenheten. **ROB**

Konfirmantene fra Nannestad kirke årgang 1926: Første rad fra venstre: Gunvor Aasen, Ingeborg Holter, Klara Ørbekk, Ruth Sandaker, Martha Johansen og Martha Heneide. Annen rad: Borghild Kildal, Julie Myhrer, Margit Elton, Gudrun Johansen og Ragnhild Nilsen. Bakers: Ole Breen, Henry Johansen, Arthur Rustad, Hans Engelstad, Ole Bjørnsrud og Olav Syltevik.

— Så er det noen i bygda med slike stemmer og som er interessert i sang, så er de hjertelig velkommen i Nannestad mannskor, sier formannen, som legger til at også andre stemmer er velkommen. Vi har ellers en jevn fordeling av tenorer, og godt med solosangere.

Formannen gir uttrykk for at han er imponert over tre medlemmer som har vært med i sangen i 40 år. Dessuten hele fem som har vært med i mer enn 30 år.

— Dette er en fantastisk støtte for oss, som i forhold er som nybegynnere å regne, sier Gjeldseth.

Hver fredag har mannskoret øvelse på ungdomsskolen. Ellers blir det arrangert hyggekvelder, og av og til festlige samvær, der også ektefellene er med. Det blir også invitert gjester fra bygda eller fra kor fra andre bygder.

— Men husk endelig å nevne at vi trenger flere stemmer til koret, sier formann Gjeldseth. Så nå vet leserne det! **E.L.H.**

Holters «gullkonfirmanter», fra venstre foran: Bergljot Koop, Ingeborg Jahr, Signe Kveen, Hilda Hattestad, Gudrun Løvås og Ruth Kopperud. Bakerst: Hjalmar Erpestad, Arne Fevik og Eugen Edseth.

Høytid da vi dro til seters — og da vi skulle heim att!

Olaf Ludvigsen erindrer sommerdager i Nordåsen

I åsene mellom Nannestad og Hurdal ligger mange setre og en av dem er Dalsetra.

— I 1923 tok min mor på seg krøtterstellet på Dalsetra, og som 6-åring var jeg med den sommeren, forteller Olaf Ludvigsen. Og det var ikke bare meg, de var med søskna mine også, fem i alt, og det ble ikke bare med den ene sommeren.

Siste sommeren på Dalsetra for mitt vedkommende var 1945 så jeg rekker meg som godt kjent i traktene der omkring.

Joda, det var en trivelig tid. Der inne hadde vi det stille og godt, og mor sørget for bra med mat til oss alle. Vi kunne ha opptil 90 dyr, så det ble rimeligvis bra med ost og rømme og slikt som godt er.

— Og småguttidagene ble lange og kjedelige der oppe?

— Aldri. Vi hadde en mengde å gjøre. Fra tidlig om morgenen til langt på kveld drev vi på. Ikke tungt slit, naturligvis, men vi fikk hjelpe til der vi kunne. Og godt var det. På seinsommeren, når det begynte å bli en del sopp, kunne vi ha et svare strev med å

få kuene inn til kvelds. Da gikk de etter soppen. Noen ganger måtte vi over alle blåner før vi fant dem, og de gikk gjerne uvanlig spredt da. Det ble ofte mange turer før alle var på bås. Men mor kjente alle bjellene og vi kunne høre dem over alle åser.

Høytid over dagen

— Gleden var ubeskrivelig stor foran seterturen. Dette hadde vi ventet på hele våren og sommeren, og kvelden før vi skulle dra sto alt ferdigpakket. Det var ikke lite en måtte ha med seg av klær og annet utstyr.

Ble det lite søvn for oss ungene natta før seterturen så ble det nok mindre for mor. Det var sikkert mye hun skulle passe på. — Hadde hun fått med det, og det? Og var det i orden? Hadde hun fått gitt den og den beskjeden, og så videre. Når dagen var der var vi alle oppe svært tidlig, og det var høytid over dagen.

Jeg husker godt at Hjalmar Tangen hentet oss. Jeg tror han hadde en Buick, og kjørte oss til

Sandsnesseter. Derfra var det 1 1/2 time å gå innover. Mor hadde med seg 4 kuer og en gris så hun måtte gå hele den lange vegen. Eldste broren min fulgte henne, og de gikk Moreppen, Steinsgård, Sandsnesseter til Toresimmet og opp der. Fra Sandsnesseter ble sakene våre fraktet med hest, mens vi ungene gikk innover.

— Og så begynte seterlivet!

— Så begynte seterlivet! Vi hjalp mor med å få gjort i stand i seterbu og få plassert klær og utstyr. Neste dag var enda travlere, med yrende liv over hele setra. Da kom bøndene med kuene sine, som mor skulle passe sommeren igjennom. Disse folkene overnattet gjerne hos oss, for neste dag igjen skulle det ordnes med ved til sommerens seterdrift. Koking og ysting krevde mye ved.

Mor hadde kjøpt seg en ny Diabolo som i tillegg til å være en veldig god separator også var et teknisk mysterium, — for oss unga.

Det ble mye fin seterrømme, det ble prim, pultost og smør. Vi

Olaf er i besittelse av både fortellerkunsten og glimtet i øyet!

levde godt, som sagt, og mor solgte også en del av disse go' sakene.»

— Og alle dager var like.

— Ikke en søndag i blant?

— Joda, det hadde vi. Og jeg husker at vi i blant var med mor over til Kjønstadsetra. Der lå Thea og Kristian Olstad fra Bjerke, og vi fikk være med Kristian til Hornsjøen å fiske. Husker så godt første abbor'n jeg fikk: Da ble jeg alvorlig redd. Var mye fisk den tida.

Jo, søndager hadde vi. Den dagen var annerledes enn andre og da var det helg over setervollen, selv om krøtterstellet måtte gå sin gang. Og lørdagskveldene kunne jeg sitte å se dit stien kommer fram fra skogen: kunne være artig om det kom noen. —

— Det har ryktes oss en fest.

— Jøss som dom danse oppi 2. tasjin'. Dom måtte sette på støtter på himlinga, ellers hadde vel hele greia rast ned i første. Det var innvielsesfest på det nye strutset, i 1923, første året jeg var med der opp. Joda, jeg husker godt den festen. Johan Grønvold Grinda fra Bjerke spilte durspell. — Så lenge han orket. Det var villspelling det! Noen hadde også spetakkelvatten på flasker, og jeg husker tilfeller av at flere karer ble i sterkeste laget utpå natta. Vi, unga lå i første og skulle sova. —

Dalsetra omkring 1950, med brødrene Kåre og Olaf Ludvigsen på setervollen.

Ellers var det stille på Dalsetra, reint rart når det kom noen innom der. Setra ligger litt nordvendt og bortgjømt til, mot Jeppedalen. På Kjønstadsetra, derimot, var det ofte folk innom, og seterfolket i nordåsen den tida møttes ofte der.»

Ikke hulder på Dalsetra, men —

— Traff du på huldra noen gang?

— Ikke på Dalsetra, men på, nei jeg vet ikke — Nei, du veit folk er så rare nå — — — — —

— Kom med det.!

— Jo, det var på Bjertnessetra en gang det. Forresten den sommeren eldste bror min gikk for presten. Vi satt inne i Seterbua, flere av oss, da vi plutselig fikk høre noen som kom med vedlass. Det skrangle i kjetting, det ble slått i bleier og prat og huiing ute på vollen. Kåre, bror min, sa at nå blir det en svær vedhaug ute. Vi trudde jo alle at noen kom med ved. Men da vi så ut var det stille der. — Da døra igjen var lukket begynte samme spetaklet igjen. — Vi vart redde da, alle sammen, enda det var midt på dagen.

— Du hørte aldri noe mer?

— Tjo, — kanskje. Det og var på Bjertnessetra. Han Karsten, bror min, og jeg hadde lagt oss om kvelden, nedmed melkebudøra. Mor drev med melkinga. Det var høsten forresten. Da gikk døra opp og det stakk inn et hue. Vi lå lys vakne begge! Hun hadde enda hodetørkle som var knytt under haka. Så gikk hun igjen. Vi trudde at hun kanskje hadde sett at det lyste i fjøset, der mor drev, og at hun var gått dit, men mor hadde ikke sett noen, hun.

— Hå det var for noe er umulig for meg å si, men noe var det da. — Vi var vel i 12—13 års alderen den gang.

Men slikt er det selvfølgelig ingen som trur lenger.

— Din mor likte seg godt på setra.

— Det var nok hele hennes liv det, og hun vendte gjerne tilbake til skogen så ofte hun kunne. De siste åra hun levde var hun med på Hornsjøhytta, og du verden som hun trivdes når hun fikk sitte i hytteveggen der og kjenne den gode skogslufta.»

— Var hun noengang utsatt for huldra?

— Ikke på setra, men jeg husker hun fortalte om en gang hun hadde gått over Preståsen og skulle heim. — Vi bodde i Bahus da. Eneste huset på Preståsen den gang var den gamle Piperudslyva, ellers var det jo ødemark der.

Da hun passerte den gamle

Fjellskolen var det et forferdelig leven der om natta, og full gangen med folk. Dagen etter prate hun med en vi kalte Olaf Fjellskolen og nevnte da at «det var da svært så livlig det var hos deg i natt.» — Men Olaf skjønte ingen ting for der hadde det ikke vært et menneske den kvelden eller natta.»

— Din mor var bygdemenneske?

— Hun var født i Bjerke, i ei stue på Kopperudsmoen og gikk på Steinsgård skole. Hun døde i —75 nesten 86 år gammel. Hun var datter til Johan Bahus.

Lang vei til presten

— Gikk du aldri for presten, du?

— Den sommeren lå jeg på Dalsetra. Riktignok var det bare hver mandag men tross alt måtte jeg ut til Nannestadkjerka, og det var ikke nådig hvis en ikke møtte opp.

Så var det å gå da hvert eneste skritt. Over Skjennumsetra, Hoelsetra, Bjerkesetra, Rudsetra, Fløtten og ned ve'n Harald Holkeby i Bjerke. Da jeg så ned i bygda var det fast rutine at jeg satte meg på en stubbe, fant fram krokpipa og tok meg en god røyk før jeg gikk videre. En seterkøll måtte ha pipe!

— Hva sa presten om krokpipa di?

— Å nei, den fikk'n aldri se. Men en gong glømte jeg meg bort slik at munnstykket nesten stakk opp fra jakkelommen. — Da hadde fanden vært løs, det tviler jeg ikke på, men heldigvis gikk det bra.»

— Og så var det om budeiene da og seterfriing!

— Det var lite ta det. Setrene lå vel for spredt kanskje. I alle fall råkte ikke jeg borti noe slikt. Det var kanskje for langt å gå.

— Men du opplevde kanskje andre uhumskheter?

— Jo, det hendte vel en gang det og. Yngste søstra mi på 6 år, mora mi og jeg traff en 3 årig okse på Hossettjennhøgda på nordåsen. Og den var sint!

Heldigvis satt'n etter akkurat meg for jeg var jo raskere til bens enn de to andre, og det bar i veg over stukk og stein. Men jeg hadde en sko som var sprøkket bak og den vart att i et blauthøl.

Ferden gikk oppover mot Marifjellet, der traff jeg to hesteleitere fra Bjerken' Johan Bekkedal og 'n Johan Davidsen og dom hadde og vært utsatt for samme oksene, og var ikke seine med å stikke.

Så ble jeg aleine med oksene igjen og løpet gikk videre til Marifjellstua og helt opp i tårnet. Der satt jeg, og oksene la seg nedenfor! Det ble mørkt og jeg kunne se lysene i Eldsvoll. Jeg

Skatteinntektene øker stadig

Nannestads skatteregnskap for første halvår i år viser en fortsatt økning i skatteinntektene. Til sammen ble det betalt inn 23,8 millioner kroner i forskuddsskatt og trekk samt eldre restskatt. Dessuten er det betalt inn 3,2 millioner i arbeidsgiveravgift. I første halvår 1975 var de tilsvarende tallene 19,8 millioner og 2,9 millioner kroner. Av de samlede skatteinntekter første halvår i år utgjør kommunens andel 13,2 millioner kroner mens andelen i tilsvarende tidsrom i 1975 var 10,5 millioner kroner. Skatteinngangen før 1. juli utgjorde 50,5 prosent av den budsjetterte skatteinngangen.

Men selv om inntektene øker er det også en markert økning i skatterestansene. Ved halvårs-

skiftet utgjorde de tre siste års restanse 968 695 kroner. På samme tid i 1975 lå skatterestansen på 751 246 kroner mens tallet pr. 1. juli 1974 var 573 457 kroner.

I revisors merknader heter det blant annet at økningen i skatterestansene må ses på bakgrunn av den stadig økende utlikning. Den var for 1972 27,6 millioner kroner, i 1973 var tallet øket til 34,2 millioner og i 1974 til 38,4 millioner.

Siste års restanser utgjør 1,4 prosent av utlikningen, det er omtrent samme restanseprosent som på samme tid i fjor.

Forskuddsskatten for 1976 er innbetalt med 40,6 prosent av utskrevet beløp, ubetalt arbeidsgiveravgift utgjør 335 000 kroner. A.R.

trodde ikke mine egne øyne da svinefantan omsider, langt på kveld ruslet nanna. Han vart vel lei, han og!

Den gangen kom jeg heim klokka 2 om natta. Da sov både min mor og søster. Det var klundersamt å finne Dalsetra den gangen.

Men sommeren gikk og oppbruddet tid kom. Dagen var like høytidelig og spesiell som den dagen vi skulle til seters. Kameratene ventet oss og far var glad for å ha oss heime igjen. Og enda en sommer hadde gått over i historien! Slik det skulle bli atskillige somre for meg», sier Olaf Ludvigsen som kommer med en apell til slutt:

Det er trist at det er slutt med seterlivet. Nå råtner det ned og

gror igjen, og blir glømt. Jeg synes nok at de som har hatt retten til disse setrene skulle ta bedre vare på seterstuene. Seterlivet hadde sin sjarm, — med dyr og natur og ellers stillhet. — Lykkelig fritt for fjernsyn, radio og aviser.

For å gjøre bildet helt spanderer vi på oss en del av et dikt av Tormod Skagestad:

— Det e'kje sant at det står ei jente og hjarer kulokk på setervollen
Det svarar ikkje frå Ulakøllen —
— Er lenge sea at dette hendte. —

Det e'kje nå at ho smett tor klea
og som et jubelskrik ut i tjenna
Det falt en trølldom på setergrenda
— Ha'kje bada eit liv her sea —

Jo, det falt en trølldom på setergrenda!

HØ

«Folk er så rare nå, — trur itte på huldra en gang!»

Opposisjonslederen sier takk for seg

Støverud tilbake til hjembygda Ullensaker

I månedsskiftet oktober-november flyttet familien Støverud tilbake til Ullensaker, hjembygda til både Inger og Sverre. Dermed er opposisjonslederen ferdig med sin rolle i bygdas politiske liv, en rolle han har ofret atskillig tid og krefter på, og som han har spilt på en måte som har skaffet han respekt på tvers av alle politiske konstellasjoner i bygda. Vi har funnet det på sin plass å ta en liten prat med Støverud sånn på tampen som Nannestadsokning.

— Hva syns du generelt om dagens Nannestad?

— Det er ei fin bygd å leve i. Vi har en bygdkultur her som er ganske godt bevart, og i det hele ei god bygd, tror jeg, for både dyr og mennesker, også sett fra dyrlagens synsvinkel.

Urbaniseringen kom såvidt seint hit at vi var klar over mange av skyggesidene, og kjørte av den grunn noe mer forsiktig. Vi kunne ta våre forholdsregler, og vi har ikke fått så mange slagsider her som vi har sett andre steder.»

— Så det er ikke det at du mener bygda er så skakkjørt at du finner det larest å stikke av?

— Nei, langt ifra! Det har hele tiden vært med i beregningene at vi skulle tilbake til Ullensaker, altså verken politiske vanskeligheter eller mangel på praksis. Jeg syns den politiske styring av bygda har vært bra, moderat og balansert.

— Har motstanderne vært til å leve sammen med?

— Bevares, ingen fare med det! Men det er mange markante personer som har vært med, og debattene både i formannskap og kommunestyre har vel ofte vært like kvasse, men også givende som i mange andre politiske sammenheng.

Som helt fersk i politikken var det en ganske tøff premiere for meg å bli klubbet ned av Moe, første gang jeg prøvde å si noe i kommunestyret. Men støkket var ikke større enn at jeg kom over det!

— Hva bør bygda prioritere i nærmeste framtid?

— Det bygda mangler er jo arbeidsplasser, først og fremst, og det er vel riktig det som nå skjer ved at en forsøker å få et arbeidstilbud i bygda.

Arbeidet med å skaffe tomter til eventuell industri er nå godt i gang og det ser ut som det

begynner å løse nå. Men dette er også noe som ikke er uproblematisk. Bygda har engasjert seg sterkt i det interkommunale samarbeidet på Øvre Romerike, og områdene mellom Nordmorkorset og Dal har vært nevnt. Blir dette noe av, vil det sikkert få stor betydning for Nannestad.

— Men bygda må nå bestrebe seg til det ytterste for å få hit arbeidsplasser som kan passe pendlernes, ellers er vi like langt, — i beste fall. — Det er viktig at det her velges det riktige.

— Føler du nå at du har fått utrettet noe som opposisjonsleder, eller har det hele vegen blitt slag i løse lufta?

— Det å være i opposisjon kan nok ofte føles som en ørkenvandring, og det er vel sjelden at opposisjon fører til direkte endringer i den aktuelle konkrete sak. Opposisjonen har sin virkning over lengre sikt, som et holdningskorektiv til de som har flertallet og administrasjonen. Opposisjonen har altså sin virkning ved «neste korsveg» om en kan si det slik. — Nannafeltet i Holter var et slikt eksempel: i dag ville ingen i alvor fremme et forslag i nærheten av det vi fikk stanset den gang.

— Og ungdommen er her som andre steder?

— Jeg antar det, og jeg har møtt mye kjekk ungdom her. Jeg har litt erfaring når det gjelder ungdomsarbeid, særlig fra Speider'n, og jeg har mange bra erfaringer derfra.

Bygdas økonomi har jo også endret seg betraktelig i forhold til de første årene jeg var her, så det kan nå bevilges adskillig mer enn tidligere til ungdoms- og idrettsarbeid.

— Finner vi deg igjen i politikken i Ullensaker?

— Jeg har alltid vært interessert i politikk, så hvis sjansen byr seg så er ikke det umulig. Det som imidlertid har vært problemet er at jeg har spredd meg over for mange ting. Derfor blir en for sliten i blant, og nå føles det godt å få komme ut av politikk og møteliv for en tid.

— Du gikk i sin tid inn for Bygdespeilet — gjør du det fremdeles?

— Mange vil stå fadder til Bygdespeilet, og jeg er en av dem. Den gang det kom på tale med en kommunal informasjonsavis var mine, og andres også, intensjoner at en slik avis

kunne få tak i mange kommunale saker på et tidlig stadium og presentere dem slik at bygda i langt sterkere grad kunne ta del i debatten. Et slikt engasjement i bygda forøvrig ville være et nyttig korektiv til de folkevalgtes håndtering av sakene. Slik mente vi det den gang, og jeg vil nok si at avisen har fulgt disse intensjonene. Men i tillegg til det har jo denne avisen blitt noe mye mer, et spill for aktuelle og historiske saker og episoder i Nannestadfolkets historie.

— Har du ei historie fra møtelivet i bygda?

— Husker så dårlig gode replikker, og jeg er dårlig til å skildre også. Men jeg glemmer vel aldri den gang Senterparti-gruppa ble låst inne i kommunehuset. For meg som var først ut gjennom det smale vinduet var det en fornøyelse å se de andre

komme krypende etter. Og det var jo ikke bare mannfolk i gruppa heller!

— Jeg kommer vel også seint til å glemme den gang Hovland overrakte Rygh en blomst i forbindelse med at han skulle gå av. Rygh takket for blomsten med å fortelle om en drøm han hadde hatt. Han sto foran St. Peter og det var spørsmål om han skulle få slippe inn eller ikke. Og Rygg var spent, selvfølgelig. Da sa St. Peter at du hadde jo Hovland i kommunestyret den tida du var ordfører og det får vel greie seg, så kom inn du!

— Hva har vært gjennomgangstemaet i uenigheten mellom flertallet og opposisjonen?

— Utbyggingstakten er vel kanskje det som det har vært mest strid om. Vi i opposisjonen har stått for en betydelig mer

— Det har vært ni interessante og lærerike år her i Nannestad, sier Sverre Støverud.

Skolepsykologen skal brukes av foreldrene også, ikke bare skolen

Blant de mange nyttige ting som fulgte med på ekteparet Grønvolds flyttelass fra Oslo til Asgreina på ettersommeren, var et papir der blekket knapt hadde rukkit å tørke. Et papir som gjør vitterlig for all verden at Tone Bjelland Grønvold er for fagmenneske å regne i emnet psykologi. Og sine kunnskaper i dette emnet, ervervet gjennom seks års studier, er det hun nå stiller til disposisjon for elever, lærere og foreldre i Nannestad og Gjerdrum. Formidlet i begripelige ordelag på vakker Setesdalsdialekt.

Den pedagogisk-psykologiske distriktstjenesten — PPD i dagligtale — her i bygda er nyorganisert av året. Det tidligere samarbeidet mellom Eidsvoll, Hurdal, Nannestad og Ullensaker er oppløst, i stedet har Eidsvoll og Hurdal, etablert seg med eget PPD-apparat, Ullensaker har bygget opp sin egen tjeneste på dette feltet. Nannestad har vendt sine øyne sørover og fått med seg Gjerdrum i en PPD-tjeneste som har sitt hovedkvarter på Kringler skole. Foreløpig teller kontoret en psykolog, en pedagog i halv stilling, spesialpedagog i hel stilling skal ansettes med det første samt en kontordame i halv stilling. — Hun heter Inger Aasvold og er litt av et funn, det kan gjerne stå

på trykk, sier Tone Bjelland Grønvold.

— Vi er inne i en innkjøringsperiode nå, og det gjør vi på den måten at pedagogen foreløpig holder seg mest i Gjerdrum og setter tingene i system der mens jeg gjør det samme her i Nannestad. Det vil si at jeg er mest mulig ute på skolene, de største skolene besøker jeg en gang i uken, de andre en gang annen hver uke omtrent. Blant annet må jeg sette meg inn i lærernes arbeidsmetoder og faglige tenkemåte, dessuten må jeg orientere meg om deres tidligere erfaringer med PPD-tjenesten. Selv om jeg er ferdig med studiet er dette en helt ny læresituasjon for meg, det er nå jeg må lære meg hvordan faget ter seg i praksis, sier fru Grønvold.

— Men jeg synes det er positivt å arbeide her i Nannestad, det er åpenhet og vilje til samarbeid på begge sider, vi må bare finne fram til de beste formene, rytmen om du vil.

— Hvordan har elevene tatt imot deg?

— De tok vel mot meg, det gikk mye bedre enn jeg hadde våget å tro. Og det var noe jeg var spent på, for jeg er en av dem som liker best å ha med begrensede grupper å gjøre på nært hold.

— Det er viktig å være klar

over at en skolepsykolog kan rådspørres både av elever, foreldre og lærere uavhengig av hverandre. Det er ikke bare skolen vi skal stå til tjeneste for, vi er der også for foreldrene. Jeg vil komme til å gripe de sjansene som byr seg til forebyggende arbeid selv om kanskje akkurat nå er de akutte problemene som dominerer. Det er viktig å komme i kontakt med foreldrene så tidlig som mulig, gjerne i forbindelse med arbeidet på helsestasjonene og barnehagene. Mange foreldre savner opplysning om den tidlige utviklingen hos barna, at det kan være stor forskjell på barn uten at det er noe galt på ferde. Jeg tror veldig mange foreldre tar det som et nederlag når psykologen anbefaler å vente et år med skolestart for eksempel. Det er nemlig ikke alltid en ulempe, snarere tvert imot. Begrepet «normal utvikling» gir faktisk rom for ganske store variasjoner, og et års utsettelse med skolestart kan gi barnet akkurat den tiden det trenger til å modnes så det bedre kan hankes med oppgavene i en skole-situasjon.

— Gir integreringen i skolen mye ekstra arbeid?

— Noe blir det nok, det blir mye å klargjøre med hensyn til undervisningssituasjonen for de ulike elevtyper. Men jeg synes lærerne her i Nannestad har en

veldig positiv innstilling, de er interessert i å koble inn psykologen på et tidlig stadium. Og det er nært samarbeid som må til for å løse de problemene integreringen kan gi. Og problemer må vi regne med, selv om vi ikke har fått dem i full tyngde ennå. Men foreløpig er vi som sagt i en innkjøringsfase.

— Er distriktet for stort eller for lite?

— Det er ikke for lite i alle fall. Arbeidsmessig kunne nok Nannestad hatt PPD-tjeneste alene, men Gjerdrum er for lite til en egen enhet.

Rent praktisk synes jeg distriktet er stort nok, jeg sykler innpå tre mil hver dag. Heldigvis har det vært bra føre i høst, jeg håper bare skiføret blir like bra når den tid kommer. Men kanskje jeg greier førerprøven før den tid.

A.R.

— Det er viktig å oppnå kontakt med foreldrene, sier Tone Bjelland Grønvold.

forsiktig utbyggingstakt enn det flertallet har gått inn for. I målsettingen for generalplanen har flertallet gått inn for en tilvekst med 150 personer i året, mens vi har lagt oss på ett hundre som det absolutt maksimale. Denne forskjellen representerer tross alt en betydelig differanse over litt tid. En annen ting er at tilveksten de siste årene stemmer mer med opposisjonens målsetting enn med flertallets, eksempelvis økte innbyggertallet for 1975 med 92 personer.

— Noen bevingede ord på fallrepet?

— La meg få benytte anledningen til å si at de ni årene jeg har fått være med i bygdas styre og stell har vært lærerike år. Jeg har fått treffe mange fine mennesker og personligheter, som for alltid har brent seg fast i erindringen.

— Så det er bare å håpe at det ikke har vært aldeles bortkastet det jeg har bidradd med, — at det har gitt sin grøde, om enn aldri så lite, sier Sverre Støve-rud, som nå forlater Nannestad.

H.Ø.

I sofakroken straks før oppbrudd. Fra venstre Inger, Ingeborg, Siri på pappa Sverres fang og Birgit. Ann-Synnøve var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Når var det så lite vatn i Kringlerdalen?

Stengte skogsbilveier. Her fra Kjennsbekk i Holter. Sommeren 1976 var den tørreste på over ett hundre år!

Mekanisert potetopptaking

Et av de beste uttrykkene for den absolutte håpløshet må være om en person får et grep i handa og beskjed om at han eller hun alene skal grave opp samtlige poteter i gårdbruker Alfred Bakkens omfattende potetåker.

Men nå blir ikke Bakkens poteter bragt opp i lyset med alminnelig håndkraft. Tvert imot, — her er mekaniseringen gjennomført fullt ut. Med en kjempetraktor som drivkraft, og riktig et monstrum som opp-taker, blir den ettertraktede spise- og drikkevaren automaisk bragt opp fra sitt lune gjemme til transportbånd, rister og

rullende lagringstank, med kapasitet 1 800 kg.

De flittige hender er imidlertid enda ikke overflødiggjort. Stein og andre tyngre for-døyelige saker skal skilles ut fra ernæringskilden. Og det lyt skje fort, for transportbandet kjører på høy-gear, og lar seg ikke affisere i sin mekaniske runddans!

Så selv om de støle potet-ryggene ikke er så framtredden- de som de var når «Brona» be- dagelig gikk foran datidens vidunder potetmaskinen, må også dagens mannskaper i potetinnhøstingen henge i. Slik som vi ser det her på Bakkens store potetåker. **ROB.**

Så snakker vi om været — og med god grunn

I sommer ble skogsbilvegene i bygda — og mange andre byg- der også — stengt på grunn av skogbrannfaren. Det er første gang slikt skjer, og vi får håpe også den siste. For så tørt som det var i sommer ønsker vel selv ikke den farende fant.

At sommeren —76 vil gå over i historien som en virkelig tørr- sommer er det ingen tvil om. Men hvor plasserer den seg i rekken blant tørre og varme somre?

Statsmeteorolog Inger Bruun ved Klimaavdelingen i Meteorologisk Institutt forteller til Bygdespeilet at selv —47, som hittil har vært milepælen i tørre somre, ble ettertrykkelig slått i sommer. Siden Meteorologiske begynte sine målinger er sommeren —76 den tørreste, og det er på det rene at vi må over 100 år tilbake for å finne tilsva- rende, forteller Inger Bruun.

Men —75 var også en tørr og varm sommer og mange vil kanskje trides om hvilken av disse to som var den tørreste. Av hensyn til husfreden i de mange hjem, la oss få det i klare tall. Nedbørmålingene ser slik ut for Østlandsområdet:

1975:

Mai 37, Juni 38, Juli 59, August 71, Sept. 115.

1976:

Mai 41, Juni 17, Juli 33, August 12, Sept. 42.

Gjennomsnittstemperaturen på Østlandet for juni 1975 var 14,4, for 1976, 15,7, for juli 1975 18,2, og for samme måned i 1976 18,0.

Varmest på Østlandet var august 1975 som hadde et gjen- nomsnitt på 18,4, mens vi i år hadde 17,7. Høyeste temperatur i 1975 ble målt på Stauro på Hede- marken med 35,0 .

Statsmeteorolog Bruun beklager at hun ikke har statistikken for 1976 klar enda og at Meteorologiske ikke har noe arkiv slik at deler av sommeren 1976 kan bli kjørt i reprise sånn ved juletider. **H.Ø.**

Den gamle kommunegarasjen er ingen prydd for området.

Borg nye biskop på Nannestadbesøk

Som første sted i første prosti og for første gang som biskop besøkte Andreas Aarflot Nannestad i høst. Biskopen, som tiltrådte sitt embete i juni i år, hadde blant annet et møte med distriktets prester og representanter for menighetsrådene. Vi ser her kirkens menn, sogneprest **Torkjell Haus**, biskop **Andreas Aarflot** og res. kap. **Iver Garnerud** samlet utenfor Nannestad prestegård. **ROB**

Den gamle garasjen trenger avløsning

Hvordan ligger det an med kommunens garasjeproblem?

Spørsmålet kan være berettiget når man betrakter den nåværende kommunegarasjen. I realiteten er det vel ingen garasje i det hele tatt. Garasjen er heller ikke noe vakkert syn i et nytt boligområde.

Hvorledes er så utsiktene for å få i gang bygging av den nye kommunegarasjen?

Tomtevalget er klart. Det blir i tilknytning til renseanlegget i Bahus. Men, det er en del ting som står igjen før bygging kan komme i gang. Først må jordstyret vedta at området blir utlagt til utbyggingsformål. (Sa-

ken ligger til behandling der nå.) Videre må området planeres, helst i høst, for at fylingene kan få satt seg.

Hvis de forannevnte saker blir ordnet i løpet av høsten, kan bygging komme i gang allerede neste sommer. Hvis ikke, vil det gå enda et år, og problemene blir enda større. Ja, tåler egentlig den gamle garasjen en skikkelig snøvinter? Det er tvilsomt, derfor er det bare robuste ting som står igjen der inne. Det andre materiellet står spredt rundt på flere steder. Som man skjønner er situasjonen helt uholdbar i lengden. Vi får håpe det blir en ordening nå i høst. **O.H.**

Planene for dagligvareforretning og gatekjøkken i Steinsgård går lysere tider i møte

Problemet med etablering av en dagligvareforretning kombinert med gatekjøkkenvirksomhet i Steinsgård ser nå ut for å være på vei mot en løsning. Riktignok ikke på den tomte Henry Østli hadde sett seg ut, men noen hundre meter lenger nord, på vestsiden av riksvei 120 og rett overfor Steinsgård kirke. Under visse forutsetninger vil vegmyndighetene kunne godkjenne denne plasseringen, og jordstyret har anbefalt en søknad om fradeling av den aktuelle parsellen. Hva fylkeslandbruksmyndighetene vil ha å si til saken er ennå på det uvisse. Men i denne instansen ble det opprinnelige tomtevalget godkjent ved den fornyede behandlingen, så det skulle være grunn til å tro at den nye plasseringen vil møte motbør i fylkeslandbruksstyret. Det var vegmyndighetene som gikk mot det opprinnelige tomtevalget, man kunne ikke godkjenne avkjørselen fra riksvei 120.

Ikke minst blant beboerne i Steinsgård har det vært et klart ønske om etablering av slik forretningsvirksomhet i området, og fylkeslandbruksstyrets og vegvesenets tidligere avgjørelser i denne saken har da også vakt en del diskusjon. Behovet er avgjort til stede for en forretning i Steinsgård, det er sju kilometer til nærmeste butikk nå. Påstander om kommunal sjøråderett og lokale ønsker som blir imøtegått av sentrale

myndigheter har stadig gått igjen i diskusjonen. Landbruksmyndighetene omgjorde da også sitt første vedtak i saken og ga den nødvendige tillatelse på visse betingelser, seinere fulgte vegvesenet etter og fant at de kunne gi tillatelse til dagligvareforretning, men ikke gatekjøkken. Østli på sin side mente at skulle prosjektet gi et rimelig utkomme måtte også gatekjøkkenet være med, og så seg nødsaget til å skrinlegge byggeplanene på den tomte han opprinnelig hadde tenkt seg.

Etter å ha vært på befaring på den nye tomte overfor Steinsgård kirke, har vegvesenet nå fremlagt tre alternativ til løsning av avkjørselsproblemet. Det alternativet som utpeker seg som det mest realistiske, innebærer et krav om at veien fra Steinsgård kirke til Pettersbråten/Østli må omlegges i en lengde av 250 meter. Veien vil dermed gå bak Steinsgård skole. Vel halvparten av den grunnen som vil medgå til veiomleggingen tilhører kommunen. Omleggingen av veien må i tilfelle utføres innen utgangen av 1977. For øvrig inneholder vegvesenets forslag også gangvei og busslomme på stedet.

Dersom disse planene blir realisert vil samtidig et uoversiktlig og trafikkfarlig kryss mellom riksvei 120 og veien til Pettersbråten forsvinne. Kostnadene ved dette prosjektet ventes ikke å bli avskrekkende store. **A.R.**

Er vi lovlydige borgere?

Ved å lete i en hylle dukket det opp en liten trykksak som het «Politivedtekter for Nannestad». Denne er sikkert ganske ukjent for mange, så vi trykker opp denne her i Bygdespeilet i dette og neste nummer.

Vedtektene lyder:

ALMINNELIGE BESTEMMELSER.

Prgr. 1. Med offentlig sted forstås i denne vedtekt enhver vei, bru, park, plass, strand eller annet sted som er bestemt for alminnelig ferdsel eller er alminnelig beferdet.

Prgr. 2. Plikter som i denne vedtekt er lagt på eier av hus eller grunn, hviler også på den som fester, bruker, leier eller bestyrer hus eller grunn.

OM ORDEN, FERDSEL, SPREGNINGSARBEIDER M.V.

Prgr. 3. På eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted må ikke

oppløp, sammenstimling av folk, slagsmål eller annen larmende oppførsel finne sted slik at den offentlige orden forstyrres, folk forulempes eller ferdsele hemmes. På offentlig sted er likeledes kortspill, samt nyting av alkohol forbudt. Enhver plikter straks å rette seg etter pålegg, tegn eller signal som politiet gir for å opprettholde ro og orden.

Prgr. 4. Uten tillatelse av politiet (lensmannen) er det på eller ut over offentlig sted forbudt:

1. å dele ut eller spre aviser, brosjyrer, annonser, plakater eller foranstalte gående eller kjørende reklame.

2. å bruke høyttaler, framføre musikk eller sang, og å gi oppvisning eller framsyning av noe slag.

Prgr. 5. Ingen må, selv for kortere tid, drive forretning på

Ingen storfe forsvunnet i år

Som kanskje flere husker ble det i fjor borte mange beitedyr fra Nannestad i Romeriksåsene. Hvis vi ikke husker feil ble det etterlyst 10–15 ungdyr som ikke kom til rette. Disse må man regne med har strøket med. Årsaken trodde man lå i den tørre sommeren i fjor.

I år kom derimot alle dyrene til rette tidlig i sankinga. Sommeren i år har vært enda tørrere enn i fjor. Det kan derfor ikke bare være den tørre sommeren som var årsaken til det store tap av dyr. **O. H.**

offentlig sted uten politiets (lensmannens) tillatelse.

Prgr. 6. Politet (lensmannen) kan forby, skiløping og aking med kjelke eller sparkstøtting på nærmere angitt offentlig sted, når hensyn til ro, orden og trafikksikkerhet krever det.

Prgr. 7. På, utover eller i nærheten av offentlig sted er det forbudt å skyte med gevær, pistol, flobbert eller andre våpen eller med bue, sprettert eller liknende. Det er også forbudt å brenne av fyrverkeri, krutt eller annet eksplosivt stoff, å kaste stein, snøball eller annet som kan skade eller plage den som ferdes på offentlig sted.

Det er forbudt uten hjemmel å bære ladd skytevåpen på offentlig sted.

Prgr. 8. Den som på eller i nærheten av offentlig sted vil foreta sprengningsarbeid skal på forhånd skriftlig melde dette til politiet (lensmannen) som kan påby truffet særlige sikkerhetsforanstaltninger. Ansvarshavende skytebas skal være godkjent av politiet (lensmannen).

Ved sprengningsarbeid skal det vises nødvendig forsiktighet. Påleggsladning («kaking», «bjønning») er forbudt uten etter spesiell tillatelse fra politiet (lensmannen). Publikum skal varsles i tide ved all sprengning.

Den som på eller ved offentlig sted vil foreta gravningsarbeid skal på forhånd skriftlig melde dette til politiet (lensmannen). Ansvarshavende plikter ved gravnings- og sprengningsarbeid å sette opp de nødvendige sperrer for å trygge veifarende mot skade. I mørke og usiktbart vær plikter han også å sette opp tente lykter i til-

strekkelig antall ved sperreingene. Politiet (lensmannen) avgjør om andre rådgjerd er nødvendige, herunder også om det under anleggstiden må legges provisorisk adkomstvei.

Prgr. 9. Når det på eller ved offentlig sted skal foretas arbeid som kan medføre fare for ferdsele eller gjøre den usikker, så som oppføring, nedrivning eller reparasjon av bygning eller liknende, skal dette på forhånd meldes til politiet (lensmannen) som kan påby truffet nødvendige sikringstiltak.

OM RENHOLD.

Prgr. 10. Papir, avfall og liknende skal ikke kastes på eller ved offentlig sted, men legges i innretning til dette bruk.

Prgr. 11. Når snø eller is truer med å falle fra hustak mot offentlig sted skal eieren straks sette opp avvisere som gjør det tydelig at ferdsele er forbundet med fare eller ulempe og snarest sørge for at taket blir ryddet.

Snø eller is fra gårdsplass, tomt eller hage må ikke kastes på offentlig sted.

Prgr. 12. Kjøretøyer som på offentlig sted brukes til kjøring av gjødsel, søppel, avfall, jord, sand, steinkull, koks, kalk eller liknende skal være tette og ikke overlesset slik at ikke noe spilles under kjøringen. Kjøretøyets hjul, belter og understell skal holdes rene slik at veibanen ikke blir tilsølet.

Nå vil det kanskje med rette bli påstått at en eller flere av disse lovtektene har overlevd seg sjøl. Men vedtektene står der, og følger vi dem så gjør vi vel neppe noe galt på disse områdene. **KSB.**

Blir det en ny Løken skole? Orienterende møte holdt i kretsen

Mandag fjerde oktober hadde formannskapet innbudt kretsens innvånere til et møte på Løken skole, der skolens utbygging eller videre skjebne var eneste sak som ble behandlet.

At dette er noe folk i Holter er interessert i viste det store frammøtet. Over seksti var møtt fram for å høre hvor saken sto. Det vil føre for langt å referere hele debatten, der skolesjef,

Fra møtet på Løken skole. Skolesjef Sutterud og ordfører Ramsli ved dirigentbordet.

nåværende og tidligere ordfører, formannsmedlemmer og mange andre deltok.

Slik som skolene andre steder i bygda vår nå er blitt utbygget, virker det slik at kravet om utbygging av Løken skole til en fullverdig enhet, i murstein helst, er et enstemmig krav. Men skolen ligger midt i flystøysonen, og den dyrkede jorda som i tilfelle må tas til tomt er visst av den beste vi har her i Nannestad.

Ordfører Ramsli sa at det om 15 år kan bli skolebygging på Eltonåsen. I mellomtiden må vi bygge en fullverdig skole for å bruke den her ved Løken, sa ordføreren.

Kravet om helsestasjon i Holter ble nevnt. Maura og Midtbygda har nå lokaler for en slik institusjon, mens Holter må klare seg med klasserom. Utstyret må lagres på skoleloftet, — og i veska! Ikke minst har skoletannlegen lenge ventet på ny klinikk. Ordføreren opplyste at Holter meieri stiller plass til helsestasjon som en overgangsordning. Men her må det til noe oppussing først. Tannlegen har flyttet venterommet på gangen mens det ventes på bygging. Videre ble det opplyst at innstillingen om barnehagene kommer snart. (Denne er forøvrig behandlet på annen plass i dette nummer av Bygdespeilet).

Rektor Føvik kunne fortelle de tilstedeværende at atmosfæren ved skolen er trivelig. Men skolen er ikke praktisk. Vi har blant annet trafikk på flere plan, sa Føvik.

Nå ble det ikke tatt noen form for vedtak i møtet, og ikke alle ble heller overbevist om de forskjellige standpunkter. Men en del ting ble da belyst, selv om ikke alle som hadde noe på hjertet kom til orde. Det skal som kjent godt mot til for å stille opp mot så mange spesialister og rutinerte politikere! G.N.

Gunvor Johansen og Eva Bakke har fremdeles ingen helsestasjon på Løken. Den påtenkte tomta i bakgrunnen.

Ny tilleggsbevilgning til Musikkskolen

Skolestyret har søkt formannskapet om en tilleggsbevilgning på 41 172 kroner til dekning av Musikkskolens driftsunderskudd for høsthalvåret 1976. Vedtaket i skolestyret var enstemmig, og det kom fram fra flere hold at nå måtte noe gjøres for at økonomien til skolen kan bli bedret.

Skolesjef Sutterud sa blant annet i sin innstilling at dette med underskudd ikke var noen ny situasjon for Musikkskolen, og understreket at en nå burde få gjort skolens virksomhet kommunal, slik at den kan få forhold som den kan arbeide under. Skolestyreformann Trygve Sydhagen sluttet seg til skolesjefens syn, og uttrykte at nå måtte noe gjøres for å få kommunal status for Musikkskolen i budsjettet for 1977.

LANDBRUKSVIKAR

50 gardsbruk i Nannestad fikk hjelp av landbruksvikaren i 1975, går det fram av en statistikk fra Statistisk Sentralbyrå. For 18 bruk var sykdom årsaken til at landbruksvikaren ble tilkalt. Landbruksvikar-ordningen i kommunen kostet 81 000 kroner i fjor.

Omklassifisering av vegger mellom Kankedal og Erpestad

Riksveg 120 fra Kankedal i Gjerdrum til Eltonåsen i Holter og videre frem til Erpestad vil i framtida få en helt ny trase. Til dels vil den nåværende fylkesveg C213 bli fulgt, men for det meste vil det bli en helt ny veg. I den forbindelse har vegvesenet med kommunestyrets godkjenning endret status for den del riks- og fylkesveger i området, slik at de får en klassifisering som tilsvarende både den nåværende og fremtidige funksjon.

Vegsjefen foreslår at den nåværende fylkesvegen fra Finstad gamle meieri til Eltonåsen tas opp som riksveg i tilslutning til underparsell Kankedal—Finstad, en strekning på 4,5 kilometer. Vegsjefen foreslår videre

at fylkesvegen Løken—Eltonåsen tas opp som riksveg, og da som forlengelse av riksveg 178 fra Sand til Løken. Riksveg 178 blir dermed forlenget med 1 847 meter, slik at total lengde nå blir 7 597 meter. Riksveg 120 mellom Løken og Eltonåsen vil inntil videre få samme trase som riksveg 178, men med sistnevnte veg som primærveg. Samtidig vil den 5 650 meter lange nåværende riksveg 120 fra Kankedal til Løken nedklassifiseres til fylkesveg. En mindre strekning av nåværende fylkesveg fra Kjørstad til Finstad gamle meieri foreslås nedlagt som fylkesveg, men opprettholdt som kommunal veg.

A.R.

Prost Kallhovd tar avskjed med sine menigheter

I forbindelse med oppnådd aldersgrense har prost Kallhovd avlagt sine respektive menigheter en avskjedsvisitt. På kjerketrappa i Holter ser vi her prost Ragnar Kallhovd og res. kap. Iver Granerud utveksle en gjensidig takk for samarbeidet, mens klokker Ole Ruud ser til at det hele går for seg korrekt.

Gode ambassadører i utlandet

Folkedansgruppen «Rakne» har på ny vært på utenlandsturné. Denne gangen gikk ferden til den britiske øya Man, hvor de deltok i en større festival, og turen ble en ubetinget suksess, med meget stor popularitet til de norske danserne.

Danserne i «Rakne» kommer fra Ullensaker og Nannestad. Vi ser her glimt fra den vellykkede gjestingen på øya Man.

Klart for innrykk av eldre på Nannestad Alderspensjonat

Det er liv og røre på Nannestad Aldershjem igjen, og denne gang er det ikke malere, snekkere og elektrikere som driver på, men de eldre selv og deres medhjelpere i flyttesjauen. Forresten, det heter ikke aldershjem lenger, men alderspensjonat. 1. november var håndverkerne ferdige med sitt, og installering av de eldre vil pågå hele denne måneden.

Det tidligere aldershjemmet er pusset opp nesten til det ugjenkjennelige. Vegger er flyttet og fjernet slik at det er blitt 8 hybler for enslige og 4 hybelleiligheter for ektepar. Hver enhet har et tekjøkken, en gang og et lite bad med dusj. Leilighetene har eget soverom. Ikke to enheter er helt like, og størrelsen varierer fra 20 til 35 kvadratmeter. Men felles for alle er at det er lyst og pent.

De søkere som kan komme i betraktning for tildeling av hybel eller hybelleilighet må være trygdet og ha bodd i Nannestad de tre siste årene, og dessuten være såpass spreke at de langt på vei greier seg selv. Men selv om man flytter til alderspensjonatet vil det være mulig å benytte seg av hjemmehjelp eller hjemmesykepleie.

Det er opptil den enkelte i hvor stor grad man vil greie seg selv på alderspensjonatet. De som ønsker det kan stille seg selv med matlaging, rengjøring og klesvask, det er også anledning til å få slike ting — helt eller del-

vis — utført av andre. Sosialstyret har satt husleie inkludert strøm og oppvarming til 20 prosent av den enkeltes inntekt. Full kost vil koste 25 prosent av inntekten mens de som bare ønsker å slippe middagsstellet betaler 12,5 prosent av sin inntekt for det. Rengjøring og klesvask er satt til 30 prosent. På denne måten vil det ikke i noe tilfelle gå med mer enn 75 prosent av inntekten til oppholdet: 20 prosent til husleie, 25 prosent til full kost og 30 prosent til klesvask og rengjøring. For å ta flere eksempler så vil en som tar alt matstellet sitt selv men vil være fri vasking betale 50 prosent av inntekten sin (husleie 20 og vask og rengjøring 30). Dette skal likevel ikke være noen butikk for kommunen, det heter i reglene at den maksimale oppholdsbetalingen (75 prosent av inntekten) ikke skal overstige driftsutgiftene for pensjonatet.

Nannestad kommunestyre avsatte i sin tid 1,5 millioner til ominredning av aldershjemmet. Det endelige byggregnskapet foreligger ikke i skrivende stund, men det synes helt klart at det ikke vil bli noen overskridelser. Det endelige tallet vil trolig ligge et sted mellom 1 og 1,5 millioner.

Det er meningen å ha personale til stede hele døgnet for sikkerhets skyld, sosialstyrets tanke er å etablere en form for husmor eller husfar-ordning.

A.R.

Bedre service og raskere saksbehandling i kommunen:

Kommunestyret har vedtatt tilsettingsramme for administrasjonen

Den 18. oktober ble innstillingen fra komitéen som skulle vurdere kommunens framtidige administrasjonsoppbygging behandlet i kommunestyret, og saken ble gjenstand for inngående og bred debatt blant våre folkevalgte.

Mye av debatten dreide seg om hvorvidt komitéinnstillingen skulle legges til grunn for helt konkret tilsetting eller være retningsgivende, som en ramme å betrakte for utbyggingen av administrasjonen i tida framover. Den dimensjon tilsettingsprogrammet hadde fått, både i komitéinnstillingen og fra formannskapets side, gjorde våre

folkevalgte betenkt over å se det hele under ett og dermed vedta tilsettingene. Vedtaket ble da også at komitéens innstilling, samt de tillegg som formannskapet hadde plussset på, skulle være et retningsgivende dokument.

Komitéen foreslår i sin innstilling bl.a. at kontorassistentstillingen ved sentraladministrasjonens sjefskontor som i dag er 1/2 stilling utvides til 1/1 stilling.

Ved ingeniørkontoret foreslås tilsatt på åremål 1/1 stilling som oppmålingsfullmektig samt 1/2 stilling som kontorassistent. Videre at 1/2 stilling som bibli-

tekar midlertidig utvides til 1/1 stilling.

Komitéens forslag om et permanent administrasjonsutvalg fikk full støtte i kommunestyret.

Da komitéinnstillingen ble behandlet i formannskapet plussset dette på med en ny stilling som ingeniør ved anleggsavdelingen og at kommuneingeniøren gis fullmakt til å benytte inntil to praktikanter. Stillingen som kontorassistent ved jordstyrekontoret endres til hel stilling, og det opprettes ny stilling som sosialkurator. Spørsmålet om ytterligere bemanningsøkning ved sosialkontoret tas opp som

egen sak når komitéen for vurdering av sosialetatens framtidige arbeidsoppgaver har avlagt sin innstilling.

Kommunestyret vedtok å styrke skolekontoret med en ny stilling som saksbehandler.

Etter forslag blir bemanningen ved biblioteket tatt opp som egen sak.

Det ble enstemmig vedtatt at stillinger i alminnelighet skal lyses ledige som faste stillinger. Etter forslag ble det vedtatt at utvidelse av nåværende stillinger eller opprettelse av nye framlegges for formannskap og kommunestyret for godkjenning i hvert enkelt tilfelle før stillingen lyses ledig.

Komitéens innstilling med formannskapets og kommunestyrets merknader ble godkjent som et retningsgivende dokument for personelltilsettingen i kommunens administrasjon.

HØ

Flere kommunale veger asfaltert

Det asfalteringsprogram som er lagt opp for veiene i bo-områdene er iverksatt. Blant de veier som i høst fikk permanent dekke nevnes «Gråbeinstigen», veien fram til Sykehjemmet, og veiene i boligfeltene øst for Moreppenveien på Preståsen.

For trafikanter og beboere byr asfalteringen på store fordeler. For «Gråbeinstigens» vedkommende blir imidlertid det permanente dekket mottatt med noe blandede følelser. Alle er enige i at veien er blitt god, og at støvplagen er forsvunnet. — Men, sier flere av de som bor langs «Gråbeinstigen», dette er

en gjennomfartsvei gjennom et boligområde, og forbedringen av veidekket har ført til både større hastigheter og usikrere forhold for syklende og gående. Tungtransporten benytter også denne «likeoverveien» og det er ikke så bra. Veien er ikke dimensjonert for slik trafikk, og dette er en boligvei, sier beboerne, som håper på at noe kan bli gjort for at «Gråbeinstigen» skal kunne bli en tryggere vei.

Saken er da også tatt opp til behandling både av teknisk etat og politiet, så ett eller annet vil sannsynligvis skje for å begrense trafikken på denne veien.

ROB

Bygdas største vepsebol?

Vepsen er som kjent en utmerket byggmester, og den bygger sine boliger både kunstferdige og praktiske. Eneboliger er neppe noe kjent begrep blant disse bebrodtede og fryktede vesener. Boligsamvirke er stikkordet også i vepsenes verden. Selv om kompleksenes størrelse er sterkt varierende, hender det av og til at det bygges boligkonsentrasjoner som får selv de største

OBOS-blokkene til å virke som mindre leiegårder. Et slikt eksemplar er det her Mikael Brattvold i Maura viser fram. Bolet måler 125 cm i omkrets, og det er meget kunstferdig og fint laget. Vi tror som regel at alle vepsebol er grå og triste. Men ser en nærmere på dette kjempebolet vil en finne at det faktisk skinner i flere farger. Noen større i bygda? **ROB**

Bestefars hemmelighet

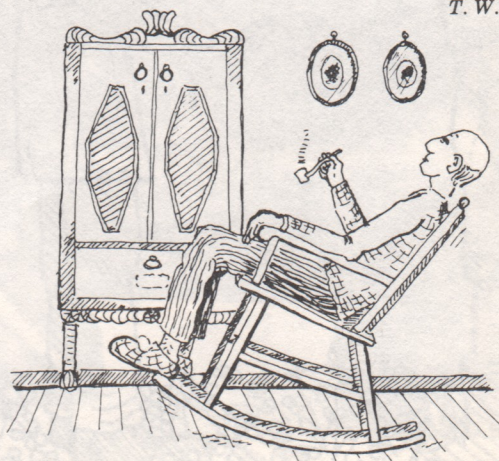
*Jeg husker godt, i fra vi var små,
i huset vi sprang omkring.
Til bestefars rom var det fint å gå,
han hadde så mange ting.
Og nesten alt fekk vi leke med.
Men i bestefars skap fekk vi aldri se,
det var bestefars hemmelighet.*

*Bestefars skap var alltid stengt,—
der måtte grensen gå.
Og nøkkelen var under taket hengt,
den kunne vi ikke nå.
Og skulle bestefar gå noe sted
så tok han alltid nøkkelen med,
og bevarte sin hemmelighet.*

*Men så en dag var bestefar gått,
for aldri å komme igjen.
Og vi som var små, vi hadde forstått,
at vi hadde mistet en venn.
Og så fekk vi se at bestefars skap
der sto med nøkkelen i.
Snart vi forsto at veien var fri,
til bestefars hemmelighet.*

*Det var for oss en spennende stund,
hva ville vi vel få se?
Vi følte oss nesten på hellig grunn,
vi var i bestefars sted!
Og for første gang i vårt unge liv,
fekk vi se en skarpslipt skomakerkniv,—
det var bestefars hemmelighet!*

T. W.

SORGEN OG GLEDEN...

2 724 fikk tilbake skattepenger

Ved det etterlengtede årets skatteoppgjør var det noe over ett tusen skattebetalere som hadde full klaff, - det vil si hverken penger skyldig eller tilgode. 4 802 000 kroner sto til disposisjon for fordeling blant 2 724 personer som hadde penger tilgode, mens 701 personer tilsammen står ansvarlig for at 3 164 000 kroner løper inn i kommunekassa i form av restskatt.

Samlet utlignet skatt utgjør tilsammen 44 744 000 kroner. Dette er en økning på vel seks millioner fra foregående år. Totalt var det 4 490 skattytere, og dette er 131 flere enn i 1974.

Av det totale skattebeløp går 23 541 000 kroner av dette til kommunen i form av skatt på formue og inntekt. Fellesskatt og skatteutjæmningspenger kommer opp i 1 833 000 kroner, mens statsskatten utgjør 7 350 000 kroner. Folketrygden legger beslag på 12 508 000 kroner.

Største restskatt lyder på 74 000 kroner, med nestemann på 65 000 kroner. Største skatte-lyter er gårdbruker Alfred Bak-

ken, med total skatt på 184 516 kroner. En enkelt skattyter er i den heldige situasjon at han har 34 000 kroner tilgode av kommunekassa.

Tilsammen tjente nannestad-borgerne, etter skattelista å dømme, 130 950 000 kroner. Dette er en økning på noe over 23 millioner fra foregående år. Formuen derimot har vist en synkende tendens, fra ca. 121 millioner i 1974 til ca. 120 millioner i 1975.

Av de største skattytere er som nevnt gårdbruker Alfred Bakken på førsteplass, med brukseier Harald Holkeby på annenplass med 160 341 kroner i skatt. På tredjeplass kommer lege Jan Johansen på 124 249 kroner i skatt, og på fjerde plass kjøpmann Eivind Gulbrandsrud med 106 455 kroner. Forrettingsdrivende Bjarne Sjøvold har en skatt på 100 559 kroner, og byggmester Trygve Aas 100 234 kroner. Etter formuesstillingen har nå bygda fire medlemmer av «millionærklubben». Dette er Harald Holkeby, Alfred Bakken, Bjarne Sjøvold og Astrid Røsholt. **ROB**

Småplukk fra vårt kommunestyre

- Det er vedtatt at erstatning for ulegitimerte tap av arbeidsfortjeneste i forbindelse med kommunale oppdrag skal settes til 150 kroner pr. dag. Når det gjelder legitimerede utgifter er maksimumsgrensen 250 kroner.

- Berit Syltevik er fritatt som formann i forbruker- og heimstellnemnda. Som ny formann er valgt Abbi Rui.

- Som kompensasjon for bortfalt arealtilskudd ved byggingen av Maura skole har kommunestyret vedtatt å søke Kommunalkassen om et lån på 275 000 kroner.

- Skoleordningskomiteens innstilling er tatt til underretning, av kommunestyret, og innstillingens hovedretningslinjer legges til grunn for arbeidet i skolesektoren i de nærmeste ti årene framover. Det ble i samme forbindelse vedtatt at det skal nedsettes en fast plan- og byggekomite for alle kommunale bygg. Som formann i denne komiteen er valgt Marit Berntsen, med Willy Moe og Jon Hoel som øvrige medlemmer. Varamenn er Torstein Johansen, Rolf Asvold og Hans Grani.

- Det brannvarslingsanlegg som var beregnet ved Aldershjemmet ble ikke godkjent av branninspeksjonen. Nytt måtte derfor anskaffes, og dette kostet 25 282 kroner mer enn beregnet. Videre har det vist seg nødvendig med diverse arbeider i fyrrommet, med kostnad 8 030 kroner. Også en del møbler er innkjøpt, slik at samlet er det gitt en tilleggsbevilgning på 70 000 kroner til Aldershjemmet.

- Til årets «Regnbueaksjon», som arrangeres av Norges Blindeforbund, er det bevilget 2 000 kroner. Samtidig er Marit Berntsen valgt som kommunens representant til den lokale komite for aksjonen.

- Som kommunens kontaktmenn til det nystartede Romeriksåsens Utmarkslag er valgt ordfører Per Ramsli og kontorsjef Trond Nilsen.

Kontrakt er inngått mellom kommunen og a/s Østlandske Rengjering om vinduspuss ved Kommunehuset og ved skolene, samt for takvask ved skolene. Kontraktsummene lyder på henholdsvis 15 000 kroner for vinduspussingen og 30 360 kroner for takvaskingen. **ROB**

LOKAL HUMOR

FUGLELIV

Det er mange måter å fortelle om sine naturopplevelser på. Så som mannen som bodde så lage- lig til langs Åsvegen at han ble vekket av årfugleik tidlig i grålysinga. Ivrig som han var fortalte han dette til sin venn slik:

- «Je står opp om morran og hører århanan spiller i bare underbuksa!».

G.N.

HØSTJAKTA

Det er en kjent sak at jegere opplever spennende øyeblikk under jakta. Men spenningen oppleves på ny når siste jakt- historie skal fortelles.

- Je skaut en hara på hundre meter!

- Det var litt ta en hara?

- Je skaut en hara med borse på hundre meter!

- Det var litt ta ei borse det!

- Nei, jeg skaut på hundre meter en hara med borse!

- Ja, da var du heldig at haran itte skaut fysst!

G.N.

LENGE SIDEN SIST

Har du hørt om da huset til et ektepar i Bjerke brant ned en mild høstkveld?

Seint på kvelden sto de to og så med sløve blick inn i askehaugen, og kona begynte å gråte.

- Men du må da itte gråte, sa mannen. Huset var jo forsikret, og det er mildt i været enda!

- Det er itte det, sa kona. Men det er så rart å tenke på at det er så lenge sia vi to var ute en kveld sammen!

H.Ø.

FREMMELIG FØRSTEKLOSSING

Denne historien skal være hentet fra en av våre barneskoler.

Læreren: - Kan du telle til ti, Per?

Per: - En, to, tre, fire, fem, sju, åtte, ni, ti.

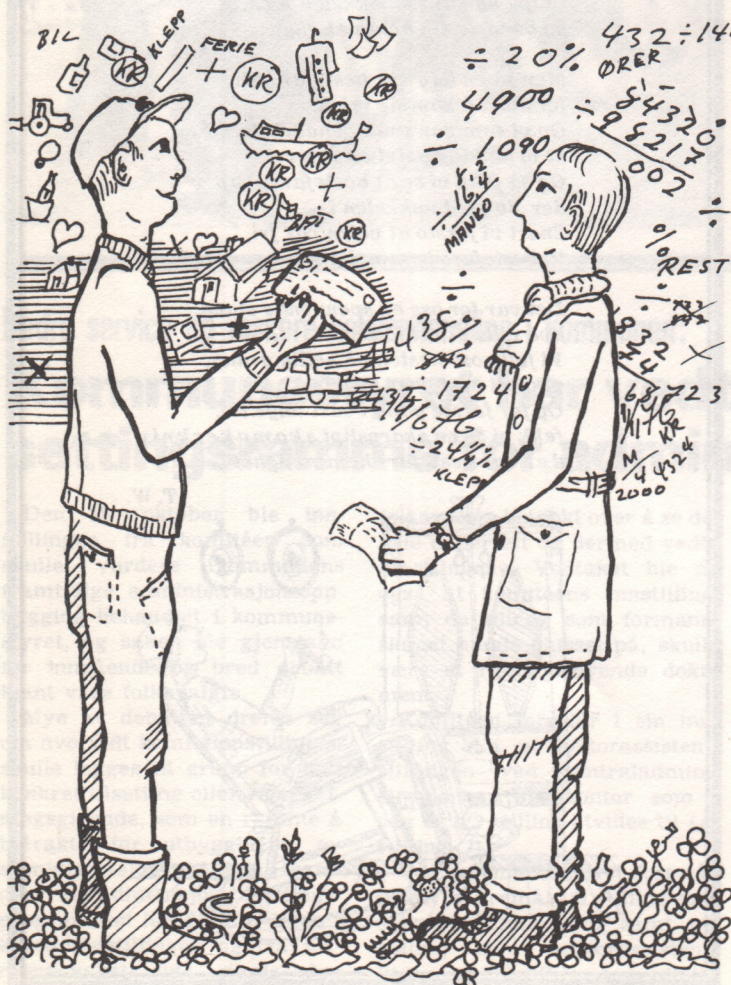
Læreren: - Nei, du får telle en gang til!

Per gjentar det samme: - En, to, tre, fire, fem, sju, åtte ni, ti.

Læreren: - Men Per da, du hopper jo over et tall, du tar ikke med seks!

Hvorpå Per svarer blygt: - Nei, det er noe bare de voksne steller med, det!

G.N.

Her i skogspartiet på Kopperudmoen, syd for Bjerke idrettslags idretts-plass, er det aktuelle område for monteringsbedriften og sivilarbeider-skolen.

Bilindustri og forskole for sivilarbeidere til Maura?

Går det etter de foreliggende planer er det mye som tyder på at det på Kopperudsmoen i Maura kan komme to større foretagender. Det ene er en monteringsfabrikk for et firma i

bilbransjen, og det andre forskolen for sivilarbeidere. Begge er tiltak av ganske store dimensjoner, men sakene befinner seg enda på det rent forberedende plan.

Ny velforening i Midtbygda

Boligområdene på Preståsen, Prestmosen og deler av «Telebyen» har fått en ny velforening. Preståsen Vel er foreningens navn, og den har avløst en tidligere sådan, som ikke har vært aktiv de siste par årene. Foreningen er organisasjonsmessig bygd opp av fem områder. Dette er området fra Kommunegarasjoen til Kommunehuset, området for den sentrale Preståsen, området tilknyttet Bevervegen, og området øst for Moreppenvegen. Boligområdet på Prestmosen forutsettes å utgjøre det femte området.

Styret i Preståsen Vel er sammensatt av representanter fra hver av de nevnte områdene. Som styrerepresentanter er valgt Hew Williams, Rasmus Otterdal, Øivind Larsen og Mie Offner, med Einar Skare, Knut Jødahl, Liv Lindsveen og Jan Brændskag som varamenn. Odd Schønnesen blir foreningens kasserer, og Arne Svendsen sekretær. Kontaktkomite, som skal drive medlemsverving og opplysning, består av Lillian Damm, Erling Haugen, Terje Ingebretsen og Svein Freitag.

ROB

Skolestyrets flertall vil ha ny skole på Løken

Skolestyret har på ny hatt spørsmålet om bygging av ny skole i Løken krets til behand-

ling. Mot seks stemmer ble det vedtatt at Løken skole utbygges til full to-parallellers skole. Samtidig ble det anbefalt at den nåværende skole på stedet skal benyttes inntil avlastningsskole er bygd i kretsen. Skolestyret har under disse forutsetninger bedt om fullmakt til å engasjere arkitekt for å legge fram forslag til løsning av skolebyggingen på Løken, inkludert en behovsvurdering for nødvendig tomteareale.

Etter pålegg fra skolestyrets flertall har skolekontoret utarbeidet et romprogram for en to-parallellers skole ved Løken, inkludert rom for helsestasjon og tannklinikk. Det opereres her med et program på sju vanlige klasserom a 60 kvm, to aktivitetsrom på 90 kvm hver, to materialrom og en kroppsøvingssal på 160 kvm. Videre to omkleddingsrom a 35 kvm, apparatrom/scene på 30 kvm, stollager på 20 kvm, badstue på 10 kvm, hjelpeopplæringsrom på 40 kvm, tre grupperom a 20 kvm og toaletter på 60 kvm. Til administrasjon er det nødvendig med lærerom på 40 kvm, garderobe med kjøkken på 25 kvm, materialrom på 35 kvm, styrerkontor på 18 kvm, ekspedisjon på 30 kvm og et mindre møterom på 30 kvm.

Totalt gir dette et netto romprogram på 1273 kvm. Når dertil legges 40 prosent som tillegg for såkalte trafikkareale m.v., kommer en opp i et brutto areale på 1782 kvm for selve skolen. I tillegg kommer tilfluktsrom på ca. 100 kvm, helsestasjon på ca. 120 kvm og tannlegekontor på ca. 110 kvm, slik at en totalt vil få et bruttoareale på noe over 2000 kvm.

ROB

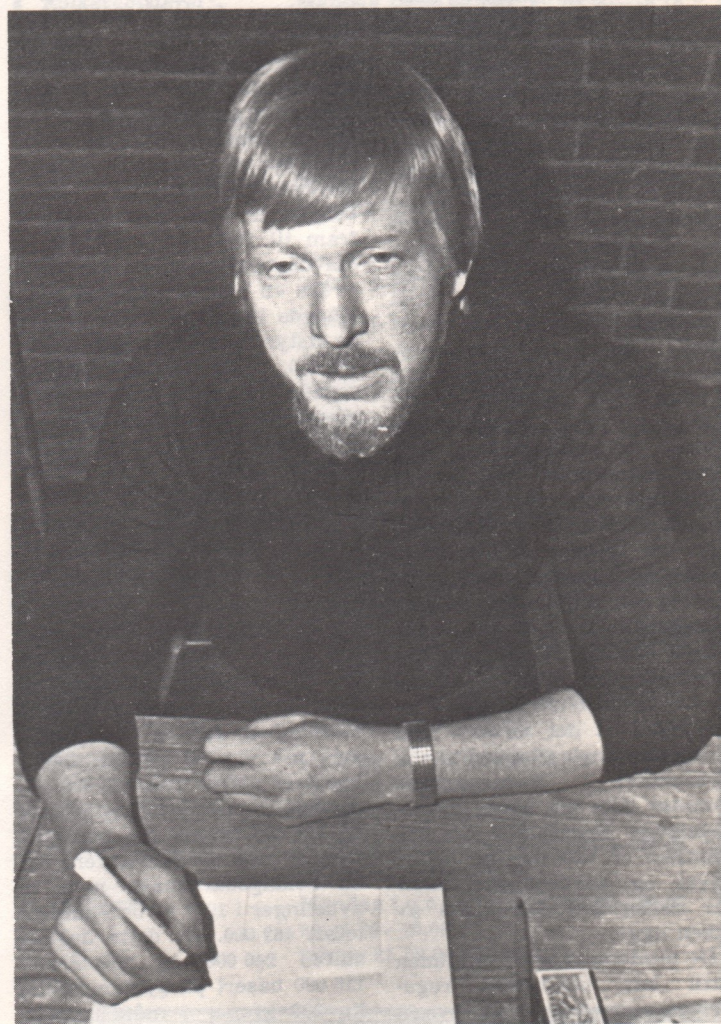
Barnevaktkomité satt i sving

Spørsmålet om godtgjøring av utgifter til barnevakt for småbarnsforeldre som deltar i kommunale nemnder, råd og utvalg er reist av sosialstyret. Formannskapet fant det best å gi saken en grundig utredning og valgte en komité på fem medlemmer til å utarbeide forslag i denne saken. De fem er Nils Vollaug, formann, Kåre Wiik, Trygve Sydhagen, Magnus Grøndal, Berit Langørgen.

Lettere å komme fram på telefonen til kommunen

Et stadig økende antall klager over at det er vanskelig å nå fram pr. telefon til de forskjellige kommunale kontorer har ført til at formannskapet har bevilget penger til utvidelse av sentralbordet. De fem «bylinjene» man hadde var sterkt belastet både av inn- og utgående samtaler. For å få rettet på dette ble det gjort henvendelse til Televerket om utvidelse av sentralbordet med 2 nye «bylinjer», noe som kommer på 5000 kroner pluss monteringsutgifter og moms. Og med det samme formannskapet handlet med Televerket ble det for 1 400 kroner kjøpt ny telefon til kontrollveterinærens kontor som er plassert i Maura kjøttforretning.

A.R.

— Vi trenger en aktiv velforening i dette store boligfeltet, sier Øivind Larsen i Preståsen Vel.

Variert barnehagetilbud ...

kommunen endret karakter i noen vesentlig grad, med unntak av en forsterking av behovet i områdene Løken og Preståsen. De siste årene har det vært en **større boligbyggingsaktivitet** her sammenlignet med Maura. Komiteen anbefaler at det bygges en heldagsbarnehage med to avdelinger 1/2-3 år og 3-7 år i hvert av områdene Løken, Preståsen og Maura Øverst på prioriteringslisten står Løken som bør få sin barnehage alt i 1977, mener komiteen. Innen 1979 bør barnehagen på Preståsen stå klar, og barna i Maura bør tilgodeses snarest mulig etter 1980. Komiteen har imidlertid ikke lagt planer lenger fram enn til 1980, da bør det være på tide med en revisjon av utbyggingsprogrammet.

Heldagsbarnehagene, som er beregnet for barn mellom 3 og 7 år, skal danne utgangspunkt for andre former for barnehagedrift i de tilgrensende områder, det blir her tale om korttidsbarnehage, familiebarnehage og halvdagsbarnehage. Etablering og plassering av disse barnehager skal legges så nær opptil brukerne og barnas bosted som mulig. Faglig og administrativt skal disse barnehageformene knyttes til den heldagsbarnehagen de naturlig sogner til.

Komiteen er ikke særlig stemt for utbygging av barnehager som spebarnhjem, til denne gruppen barn mener man familiebarnehagene er best egnet. I den grad private personer eller organisasjoner setter i gang med organisert virksomhet for barn som faller inn under barnehageloven, skal dette samordnes den øvrige barnehagevirksomheten i kommunen slik loven forutsetter. Når det gjelder barneparker anbefaler komiteen at denne formen for aktivisering av førskolebarn fortsatt dekkes av frivillige organisasjoner, men at nyetableringer skjer i samråd med kommunen. Det er meningen at det fortsatt skal ytes kommunale tilskudd til slik virksomhet. Barneparkene kommer ikke inn under barnehageloven. Spørsmålet om fritidshjem er tatt opp av skolestyret og barnehagekomiteen har derfor latt den siden av saken ligge.

De tomteområder kommunen hittil har utarbeidet reguleringsplanene for har avsatt plass til barnehage/ og eller lekeplass, og dermed vil komiteens - og lovens - forutset-

ning om at barnehager skal plasseres så nær opptil barnas bomiljø som mulig langt på vei være oppfylt.

Den nye barnehageloven legger som man ser opp til et langt mer variert tilbud enn tidligere. Felles for alle de former for barnehage loven opererer med er kravet om at virksomheten skal ledes av en førskolelærer, enten det gjelder heldags barnehage eller familiedaghjem. Vanligvis skjer dette ved at førskolelæreren selv tar seg av dette, men loven åpner også mulighet for at voksne som ikke er faglærte tar seg av barna under veiledning av førskolelæreren. Barnehagekomiteen har benyttet seg av de nye mulighetene loven gir ved å satse relativt sterkt på halvdags- og korttidsbarnehager og familiebarnehager. Behovsundersøkelsen viste tydelig at disse formene for barnehage er ønsket av svært mange foreldre i Nannestad.

I følge de beregninger barnehagekomiteen legger frem i innstillingen, vil total investering i barnehager frem til 1980 beløpe seg til nær 2,9 mill. - 2 883 000 kr. dersom komiteens utbyggingsforslag blir fulgt. Byggekostnaden for barnehagen i Holter er stipulert til 1,025 mill. mens den på Preståsen ventes å komme på 1,23 millioner. I dette beløpet er også pristigningen fram til 1979 tatt med. De to halvdagsbarnehagene går man ut fra vil kunne plasseres i bestående bygninger, utbedringer og utstyr ventes å komme på ca. 400 000. Korttidsbarnehagene regner man også med å kunne plasseres i bestående bygning. Før denne kan tas i bruk vil det sannsynligvis gå med 200 000 blanke kroner. De 7 familiebarnehagene skal skaffes diverse utstyr på utlånsbasis, til dette vil det gå med 28 000 kroner.

Rene byggekostnader vil etter komiteens vurdering ligge på ca. 2,3 millioner. Av dette vil 1,955 millioner kunne lånes i Husbanken, slik at kommunen selv må skaffe 345 000. Dertil kommer utstyr med 583 000, og den kommunale uttelling havner på 928 000 kroner for perioden fram til 1980. Driftsutgiftene for en heldagsbarnehage med to avdelinger i 1977 er beregnet til totalt 462 000. Av dette dekker staten 240 000 og foreldrene 115 000 basert på gjennomsnittlig 300 kroner i måneden pr. barn og 9 1/2 måneders effektiv driftstid i året. Resten, 107 000 kroner, dekkes av kommunen.

Komiteen har satt opp en oversikt over driftsutgiftene for hvert enkelt år i programperioden og har kommet fram til at 1977 vil gi kommunen en nettoutgift på 107 000 med en heldagsbarnehage i Holter. I 1978 vil denne barnehagen få følge av en halvdagsbarnehage og familiebarnehage for 8 barn slik at nettoutgiften for kommunen blir 216 000 kroner. 1979 vil i følge komiteens planer gi ytterligere en heldagsbarnehage og familiebarnehage for i alt 16 barn i tillegg til den ene halvdagsbarnehagen og kommunen må ut med 428 000 kroner til driften. Året etter, programperiodens siste, vil Nannestad forhåpentligvis være utstyrt med 2 heldagsbarnehager, 2 halvdagsbarnehager, 1 korttidsbarnehage og familiebarnehager for i alt 32 barn slik at den kommunale uttellingen til driften vil bli 735 000 det året.

Store, blanke, runde kroner som 152 små nannestadsokninger blir glade for.

A.R.

Diskusjonen om ...

kommuner som utgjør de 17 er Nannestad i Akershus og Gran og Lunner i Oppland, som er de nordligste.

Det var allerede i 1971 at Miljøverndepartementet tok opp arbeidet med en såkalt flerbruksplan. Det strandet imidlertid da saken kom til Stortinget, som ikke ville være med på å vedta en generell lov for friluftsområder i nærheten av byer. Den runden om flerbruksplanen som vi nå er inne i, er derimot basert på at det skal vedtas en særlov for Osломarka.

Forslaget til flerbruksplan

for Osломarka er omfattende, men vi skal forsøke å gi et lite innblikk. Det blir hevdet at et overveldende antall av de som bruker Marka til friluftsmål ønsker å verne den mot ytterligere inngrep. Dette gjelder ikke bare større tekniske inngrep som damanlegg og kraftlinjer, men også moderne former for skogsdrift. I forslaget heter det blant annet at skogens utseende og behandling er av stor betydning for det utbytte folk får av Marka. Derfor blir det hevdet at en ytterligere utbygging av skogbilveier og flatehogster vekker sterke motforestillinger. I forslaget til flerbruksplan blir det i tråd med dette foreslått at det settes et generelt forbud mot videre utbygging av skogsbil-

veier og at flatehogstene ikke må overstige en viss utstrekning.

Det er foreslått at Osломarka skal deles i to soner. Sone I er den delen av Marka som ligger nærmest Oslo, mens sone II blir de ytre områdene, som blant annet omfatter Nannestad. Det er tatt sikte på strengere bestemmelser i sone I enn II. Et eksempel på dette er flatehogsten. Det foreslås å sette grense på 25 dekar i sone I og 50 dekar i sone II. Det er meningen at det skal kunne gjøres unntak for bygging av skogsbilveier i begge soner, men i sone I kan det bare skje i helt spesielle tilfeller.

Friluftsliv

Et sentralt punkt i forslaget til flerbruksplan er at det blir påpekt at Marka har større verdi for friluftsliv enn skogbruk. Derfor heter det at skogens drift og skjøtsel må tilpasses friluftslivets interesser.

En rekke av de forslag som legges fram i flerbruksplanen,

Problemstillingen friluftsliv og skogbruk skulle vel ikke være større enn at de lar seg forene på en fornuftig måte?

krever lovhjemmel for å kunne gjennomføres. Hele saken er nå ute til «høring» blant alle berørte parter. Den videre behandling vil avhenge av hvilke uttalelser som kommer inn og hvordan disse blir vurdert av Miljøverndepartementet. Det tas imidlertid sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget til våren.

Motbør

Forslaget til flerbruksplan har skapt kamp, og det er helt på det rene at det vil bli mange sammenstøt i tiden framover. For øyeblikket pågår det en nokså het – og underlig – diskusjon mellom friluftsliv og naturverninteressene og skogbruket. De første hevder at det har oppstått et motsetningsforhold mellom friluftsliv og moderne skogbruk. Skogbruksinteressene mener at skogbruket og friluftsliv og naturopplevelsene stort sett kommer bra over ens. Fra skogbrukshold blir det hevdet at de lover som allerede gjelder – blant annet bygningsloven og den reviderte skogloven er tilstrekkelige når det gjelder å foreta en avveining mellom de forskjellige interessene.

Man måtte forvente at forslaget til flerbruksplan ikke kunne bli særlig godt mottatt på skogbrukshold. Særlig i ytterområdene av Osломarka må det virke provoserende på skogbruket når det blir hevdet at skogsdriften skal tilpasses friluftslivet. Dette skal altså skje ved begrensninger som gjør at lønnsomheten ved skogsdrift vil gå ned. Det kan lett oppfattes provoserende når det blir foreslått at det er bare den ene part som skal gi noe.

Lønnsomheten

Fra miljøvernhold er det hevdet at flerbruksplanen ikke i vesentlig grad vil medføre noen særlig nedgang i lønnsomheten for skogbruket. Dette er blitt til dels sterkt tilbakevist, særlig på et møte som ble holdt på Hadeland tidligere i høst. Her la almeningsbestyreren i Lunner Almanning fram opplysninger om at almenningen på årsbasis ville tape nærmere to millioner kroner. Avvirkningskvantumet ville bli redusert med 7 000 kubikkmeter tømmer, og sju helårsarbeidsplasser i skogen og ved almenningens sagbruk ville gå tapt.

Skogeierne på Romerike har i høst arbeidet med en utmarksplan for Romeriksåsene. Denne er ment som et alternativ til Miljøverndepartementets forslag til flerbruksplan. Som i fler-

bruksplanen tas det i utmarksplanen sikte på å koordinere de forskjellige interesser. Romeriksåsenes Utmarkslag, en grunneier-organisasjon som ble stiftet i april, mener i motsetning til Miljøverndepartementet at det eksisterende lovverk er tilstrekkelig for å regulere forholdene. I utmarksplanen tas det blant annet sikte på å opprette avtaler med skiforeninger, turistorganisasjoner, jeger- og fiskeforeninger osv. For å få i stand et samarbeid slik at forholdene kan legges til rette for såvel skogbruk som friluftsliv.

Utmarksplan

I august inviterte Romeriksåsenes Utmarkslag til en befaring for å informere politikerne om arbeidet med utmarksplanen. Det innbød neppe til noe fruktbart samarbeid at Miljøverndepartementet uteble fra befaringen.

Man skal heller ikke se bort fra at forslaget til utmarksplan også vil føre til en annen konflikt – en konflikt mellom Oslogryta og de ytre områdene. Det synes nokså klart at folk i kommuner som Lunner og Nannestad ikke føler den samhörighet med Oslobeboerne som flerbruksplanen legger opp til. Her heter det at adkomsten til Osломarka skal bedres med sikte på å kanalisere en større del av turtrafikken til de minst brukte områdene. Omsett i et noe annet språk betyr dette at Miljøverndepartementet helst ser at Oslo-folk ikke bare legger sine turer innover i Marka fra Frognerseteren og Sognsvann, men i større grad søker ut i naturen fra ytterområdene, som Nannestad. At dette vil medføre et større press på de nordre deler av Romeriksåsene sier seg selv.

— Grensen lenger sør

I skrivende stund mangler uttalelser fra berørte kommunale instanser i Nannestad. Vi synes imidlertid å kunne ane en tendens til at nannestadsokningene ikke er så glade for å bli trukket nærmere Oslo, eller å få Oslo nærmere Nannestad for den saks skyld.

— Før jeg har fått satt meg inn i hva de kommunale styrer og råd mener, er mitt syn dette sier ordfører Per Ramsli til Bygdespeilet: — Grensen for Osломarka bør trekkes sør for vår kommune.

Vår del av Romeriksåsene kan ikke sammenlignes med de bynære områder. Jeg kan ikke forstå hvorfor den samme flerbruksplanen skal gjelde for Oslo-området og Nannestad. **HK**

Ekspedisjonstider ved sentrale kommunale kontorer og andre institusjoner i bygda

Biblioteket:	Mandag kl. 11.00—14.00, 17.00—20.00 Onsdag kl. 11.00—14.00 Torsdag kl. 17.00—20.00 Fredag kl. 17.00—20.00
Filial Åsen:	Fredager kl. 17.00—20.00.
Formannskapskontoret:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.00—15.15, torsdag også kl. 16.00—18.45.
Ingeniørkontoret:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.00—15.15, torsdag også kl. 16.00—18.45.
Jordstyrekontoret:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.00—15.15, torsdag også kl. 16.00—18.45.
Kommunekassa:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.00—15.15, torsdag også kl. 16.00—18.45.
Skolestyrekontoret:	Mandag kl. 07.30—15.30, tirsdag t.o.m. fredag kl. 07.30—15.15.
Sosialkontoret:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—13.00, torsdag også kl. 16.00—18.45. NB! Husk timebestilling.
Likningskontoret / Folkeregisteret:	Mandag t.o.m. torsd. kl. 08.00—15.15, fredag kl. 08.00—15.20.
Trygdekontoret:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.30—14.30, torsdag også kl. 15.30—19.00.
Lensmannskontoret:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.00—15.00, lørdag kl. 08.00—12.00.
Nannestad Sparebank:	Mandag t.o.m. fredag kl. 08.30—15.00, torsdag også kl. 15.00—19.00.
Filialer:	
Holter:	Tirsdag kl. 09.00—12.00. Fredag kl. 09.00—12.00 og kl. 12.30—15.00.
Maura:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—15.00.
Moreppen:	Torsdag kl. 09.00—10.00.
Steinsgård:	Torsdag kl. 11.00—12.00.
Sykehjemmet:	Torsdag kl. 13.00—14.00.
Åsgreina:	Tirsdag kl. 13.00—15.00.
Postkontorer:	
Bjerke:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.30—15.30, lørdag kl. 09.30—13.00.
Gardermoen:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—15.00, lørdag kl. 09.00—13.00.
Holter:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—15.00, lørdag kl. 09.00—13.00.
Hurdal:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—16.00, lørdag kl. 09.00—13.00.
Moreppen:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—11.30 og kl. 15.00—16.00, lørdag kl. 09.00—12.30.
Nannestad:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—16.00, lørdag kl. 09.00—13.00.
Åsgreina:	Mandag t.o.m. fredag kl. 09.00—12.00, kl. 14.00—15.00, lørdag kl. 09.00—12.00.

NANNESTAD KOMM. KINO
KINOPROGRAM

Forkortelser: Ly (Lyngås), N (Nannestad kommunehus), Bj (Bjerke Velhus)

Ly 21/11, N 24/11, Bj 28/11 (V)
 Bill.pris kr. 10,-

Bj 24/11, Ly 25/11 (V)

Ly 28/11, N 1/12, Bj 5/12 (B)

BLE NEKTET Å VÆRE SAMMEN OG ETTERSØKT OVER HELE EUROPA MEN TROSSET ALT - SELV DØDEN
 SVERRE HØRGE * YVONNE SPARRBÅGE * LAURITZ FALK
FARGER ★ ULTRASCOPE

Ly 28/11, N 1/12, Bj 5/12 (V)

Bj 1/12, Ly 2/12 (V/18 år) Bill.pris kr. 6,-

Ly 5/12, N 8/12, Bj 12/12 (V/18 år)

Bill.pris kr. 10,-

Bj 8/12, Ly 9/12 (V)

Ly 12/12, N 15/12, Bj 19/12 (B/5 år)

Ly 12/12, N 15/12, Bj 19/12 (V)

Bj 15/12, Ly 16/12 (V)

Ly 2/1, N 5/1, Bj 9/1 (B)

Ly 2/1, N 5/1, Bj 9/1 (V)

Blodstenkte skygger

Bj 5/1, Ly 6/1 (V)

Stompa, selvfølgelig

Ly 9/1, N 12/1, Bj 16/1 (B)

Bj 19/1, Ly 20/1 (V)

Ly 16/1, N 19/1, Bj 23/1
Tillatt for barn på 1. forestilling.

Bj 19/1, Ly 20/1 (V)

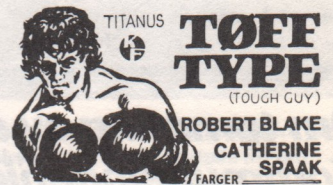

Ly 23/1, N 26/1, Bj 30/1 (B/5 år)

EN ROLIG, MUSTIG SVENSK FILM!
Vindingevals
EN FILM AV ÅKE FALCK EFTER ARTUR LUNDKVISTS ROMAN
DIANA KJAER
KEVE HJELM
GEORG RYDEBERG
FÄRGFILM

Ly 23/1, N 26/1, Bj 30/1 (V)

Bj 26/1, Ly 27/1 (V)

Ly 30/1, N 2/2, Bj 6/3 (B)

Ly 30/1, N 2/2, Bj 6/2 (V/18 år)

Bj 2/2, Ly 3/2 (V)

Ly 6/2, N 9/2, Bj 13/2 (U)

Ly 6/2, N 9/2, Bj 13/2 (V)

Bj 9/2, Ly 10/2 (V)

KINOEN TAR FORBEHOLD OM ENDRINGER I DEN OPPSATTE SPILLEPLAN!

Større offentlighet i beslutningsprosessen

Formannskapet har vedtatt at de saker som blir betegnet som «A-saker» skal sendes til pressen samtidig som sakene sendes formannskapets medlemmer. Med «A-saker» menes her åpne saker som ikke omhandler enkeltpersoners forhold eller rene personellsaker.

Dette er en videreføring av intensjonene i offentlighets-

Nytilsatte i kommunens tjeneste

Ved henvendelse til skolekontoret får vi opplyst at vi har en stabil lærerstab i bygda. Men noen nye kommer og disse vil vi presentere og ønske velkommen til Nannestad. På Kringler/Slatum skole har Aslaug Sikveland og Torill Aaen kommet nye, ved Løken skole Anne-Marie Kårfald og Bjørg Thomassen, på Eker skole Turid Myrvold og Karen Theisen, til Kringler skole Nina Sellæg og på Nannestad ungdomsskole Alf Hjelpdahl og Inger Oppedal.

Videre er Sverre Skjæret begynt som ny skoletannlege.

På landbrukssiden er det tilsett ny landbruksvikar, ved navn Einar Iveland.

Samtlige ønskes velkommen i sine nye stillinger. **KSB**

loven, som sier at enhver kan kreve å få gjøre seg kjent med innholdet av et saksdokument. Denne retten gjelder imidlertid adgang til dokumenter i en enkelt sak, slik at ingen kan forlange å få tilsendt saksdokumenter eller sakslister.

Vedtaket om å tilstille pressen formannskapets saker innebærer en mulighet til at allmennheten kan bli gjort kjent med innholdet før beslutningsprosessen finner sted, og gir dermed også muligheter for å påvirke selve vedtakene.

48 studenter fra Nannestad

Nannestad hadde 48 studenter ved universiteter og høyskoler pr. 1. januar 1975. Dette utgjør 7,1 prosent av menn og 2,6 prosent av kvinner i årskullene 19-24 år. Ingen annen kommune i fylket har en så liten andel studenter av befolkningen. Gjennomsnittet for hele Akershus ligger på 15,6 prosent for menn og 10,4 prosent for kvinner.

Man kan for øvrig merke seg at ingen av Romeriks-kommunene når opp til gjennomsnittet. Det er Asker, Bærum og Follo-kommunene som «drar opp» prosentene. **H.K.**

Om tømning av septiktanker Kommuneingeniøren orienterer

Da det har vært en del tvil om gjeldende regler hva angår tømning av septiktanker, har Bygdespeilet bedt kommuneingeniøren om en orientering. Denne er sålydende:

Kommunestyret fattet i sak 57/75 vedtak om at for eiendommer med septiktank som er tilknyttet kommunal kloakkledning som ikke går til renseanlegg, utreder kommunen utgiftene med tømning av septiktank.

I praksis gjennomføres dette på følgende måte:

1. Huseieren sørger selv for at tømning blir foretatt.

2. Huseieren betaler tømmefirmaet og får regningen refundert av kommunen, eller huseieren kan kvittere på liste hos tømmefirmaet. Tømmefirmaet får da samlet oppgjør hos kommunen. Hvilken oppgjørsform som velges, avgjøres av den enkelte huseier i samråd med tømmefirmaet.

Ordningen gjelder ikke for eiendommer som er tilknyttet renseanlegg.

De fleste eiendommer som ble bebygd før 1974/75 er utstyrt med septiktank.

Forutsetningen er at så snart eiendommen tilknyttes renseanlegg, skal septiktanken settes ut av drift. Forskriftens pkt. 10.2 omhandler hvilke reaksjoner kommunen kan bruke hvis ikke pålegg om kortslutning av septiktank er gjennomført innen en bestemt frist.

Pålegg om kortslutning av septiktank er ikke gitt, idet en går ut fra at huseieren selv vil utføre dette så snart han har anledning for derved å unngå tømning av septiktank og derved spare utgifter.

Hvis noen skulle være i tvil om hvorvidt deres eiendom er tilknyttet renseanlegg eller ikke, bes de ta kontakt med ingeniørkontoret.

Kommuneingeniøren.

Avløpsplan for Holter

Arbeidsutkastet til rammeplan for avløp i Holter foreligger nå fra ANØ.

Denne rammeplanen tar sikte på en totalløsning for den overveiende del av den eksisterende bebyggelse i Holter. Planen kommer i forslags form offisielt i løpet av november—desember, etter bearbeiding i de forskjellige fora. Vi skal komme tilbake med planen mer grundig i neste nummer. **O.H.**

FORBRYTELSE

Ikke alle av oss er like lovlidige. I 1975 ble det etterforsket 73 forbrytelser her i kommunen. Dette fordeler seg slik: To forbrytelser mot sedeligheten, fire forbrytelser mot liv, legeme og helbred, 14 underslag, bedragerier og utroskap, tre skadeverk og 46 tyverier av forskjellige slag.

SKOLENE

i bygda sysselsatte i fjor 74 personer, fordelt på 39 kvinner og 35 menn.

La dem få stå i fred!

I løpet av de siste årene er det dukket opp enkelte telefonkiosker i bygda. Riktignok ikke så mange, — antallet kan telles på en hand, og enda ha noen fingre til gode. Men på de stedene slike kiosker er å finne utgjør de et nyttig tilbud for alle som ikke selv har telefon og likevel har behov for å ringe.

Det er derfor både synd og skam at disse installasjonene ikke får stå i fred. Flere ganger er de blitt utsatt for simpelt nærverk. Selve apparatene er blitt

ødelagt, og det er tildels romstert ganske forferdelig.

Dette er en sport som ikke kan karakteriseres som annet enn direkte rampestreker. For det første fører det til dyre reparasjoner. For det andre, og det er ikke det minst viktige, apparatene har funksjon både for vanlige samtaler og livsviktige sådanne.

Vi får bare håpe at apparatene heretter får stå i fred. Det er en skam om disse kioskene bare skal stå der uten å kunne fylle sin oppgave! **ROB**

Årets avlinger langt under middels:

Verst for melkeprodusentene?

Nedbøren i sommer var, i likhet med Østlandet for øvrig, svært sparsommelig også i Nannestad. I mai måned var det 41,1 mm nedbør, i juni 34,7 i juli 26,7 og i august 17,5 mm. Dette er langt under det normale, og resultatene av dette er ikke utblitt.

På forespørsel opplyser herredsaagronom Einar Nordengen at høstens resultater kan oppsummeres således: — Kornhøsten må karakteriseres som svært dårlig på alle områder, og hele Akershus er erklært som katastrofeområde. Her i Nannestad er en normalavling beregnet til ca. 350 kg pr m mål. I år er det høstet omlag 55 — 60 % av en normalavling. I 1975, som også var en sterk tørkesommer, var det 124 som søkte om avlingsskadetrygd. Inntil 10. september i år hadde det medt seg 164 søkere, og jordstyret regner med at flere vil løpe inn.

Selv om høyavlingen ble ganske bra, er melkeprodusentene virkelig vanskelig stilt i år. Det ble bare en siloslått, og det har vært elendig med beiter. Så

mange har allerede brukt store deler av vinterforet til dyra. Grønnforvekstene har slått totalt feil, med ca 30 — 40 % av et normalår. I år kunne det ha vært bra med kålrot dyrking, for den vokser selv om regnet kommer seint om høsten. Men det er

ikke så mange som dyrker kålrot i bygda. Poteten, som normalt skal ligge på ca. 2 500 kg pr mål, ligger i år på ca. 40 — 45 % av dette. Når det søkes om avlingsskadetrygd er reglene slik at eieren selv må bære en tredjedel av tapet.

— I år skulle det absolutt ha vært mange vanningsanlegg i Nannestad, sier herredsaagronom Einar Nordengen. Med en del regulering av Leirelva skulle denne kunne bli en fin vanningskilde for store deler av bygda. **E.L.H.**

«Sommeren 1976» hadde vært ganske betegnende for dette motivet, hentet fra stubbhavring på Bjørke gård nå i høst. Maken til tørkesommer har det ikke vært på lange tider, noe støvskyene her skulle fortelle litt om.

Skoleskyss for vel 967 000 i grunnskolen i Nannestad

Nannestad skolestyre har akseptert tilbudet fra Romerike Busstrafikk A/S om skoleskyss for inneværende skoleår. Tilbudet omfatter skyss for elever i grunnskolen så vel som elever i den videregående skolen. Når det gjelder den videregående skolen er det fylket som har den endelige avgjørelse, men saken skal forelegges kommunens skolemyndigheter av hensyn til koordinering og budsjettering og forskottering via kommunebudsjettet.

Det godtatte anbudet lyder på 867 417 kroner for grunnskolen, på toppen av dette kommer rundt 100 000 kroner til dekning av skyss til spesialskoler og mer tilfeldig skoleskyss. For transport til de videregående skoler foreligger to alternative tilbud, på 519 589 kroner og 608 097 kroner. **A.R.**

HJELPEORDNINGER

41 hjem fikk hjelp av Nannestads to husmorvikarer i fjor. Kommunen hadde pr. 1. januar i år 76 hjemmehjelpere for eldre og uføre, samtlige på deltid. Det var 70 hjem som fikk hjelp av hjemmehjelperne i fjor.

TATERJENTA

(skillingsvise anno 1970)

(Burobeng = bondegutt)

Ei taterjente og en «burobeng»,
de lå sammen, i samme seng.
Og burobengen han var så gla'
han ville taterjenta ha.

Men taterjenta hu var så lur,
tok burobengkens kniv og ur.
I burobengen hu kniven stakk,
tok lommeuret, og sa takk!

Burobengen han ga sitt blo'
men taterjenta gikk rundt og lo.
«Til pass for deg, dumme burobeng,
som tok ei taterjente i di seng!

Men visa den er ikke slutt,
for taterjenta hu fekk en gutt.
Han vokste opp til en vakker kar,
en dag han spurte: — «Hvor er min far?»

Og taterjenta fortalte alt,
men taterguttan han lo så kaldt:
— «Til pass for ham, dumme burobeng,
som tok ei taterjente i sin seng!»

T. W.

Bør Nannestad få et eget bygdeemblem?

Bør Nannestad få et eget bygdeemblem? Bygdespeilet spør. Det må være opp til andre å svare.

Det er nærmest en selvfølge at byer skal ha sitt byvåpen. Nor-

ske byvåpen er vidt forskjellige, fra det helt enkle til det snirklet innviklede. I farten kan jeg komme på to som på meg har gjort et sterkt inntrykk: Tromsøs med en kneisende rein og min forhenværende hjemby Kongsvingers enkle symboler for festningsverkene og Glomma. Felles for alle byvåpen er imidlertid at de viser noe som er typisk eller symbolsk for byen.

Ute på bygdene har man vært adskillig mer beskjeden med å lage bygdevåpen, eller om man vil kalle det bygdeemblem. Skissen av kommunehuset på konvoluttene fra Nannestad kommune kan neppe sies å være noe bygdeemblem.

Har en noe nytte av et bygdeemblem? Rundt i byene er man i hvert fall av den oppfatning at man må ha sitt byvåpen, og det kan neppe være stort annerledes ute på landsbygda. Det er vel et spørsmål om folk innen et avgrenset geografisk område trenger noe felles, enten det er i en by, eller ute på landet. Noe man kan føle er typisk for bygda og som tilhører oss alle. Som innflytter vil man ofte lete etter noe som er typisk for bygda. Det kan være vanskelig å finne i dag. Et bygdeemblem ville i det minste være noe.

Men et slikt emblem kunne kanskje også være noe for andre. Turiststrømmen er kanskje ikke

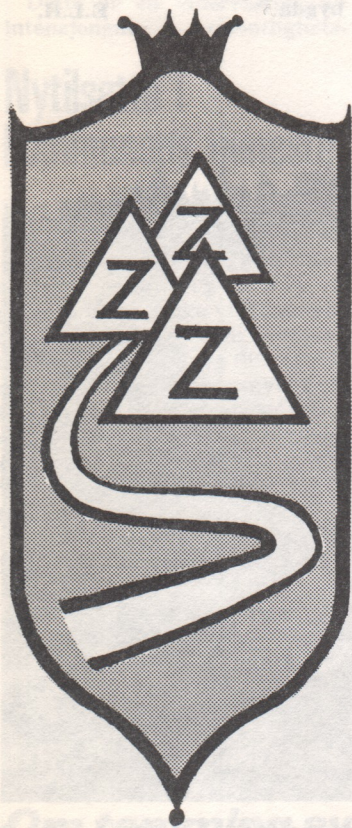
særlig imponerende i dag. Dette kan komme til å forandre seg på få år. Med en flik av Gardermoen innenfor kommunegrensene ville det ikke være så rart med et lite drypp på oss heller. Det har allerede vært ymtet frampå om hotell.

Hva skulle et bygdeemblem brukes på? Nettopp det har skapt stor debatt mange steder, så her er det uten tvil mange muligheter. En eventuell debatt om dette skal Bygdespeilet overlate til politikerne. Må vi likevel få komme med et lite ønske —

ikke på kommunale askebegre!

Hva kunne man bruke som motiv til et bygdeemblem for Nannestad? Her er det sikkert mange muligheter, men trolig må det valget skje på en profesjonell måte, hvis man skal unngå å få yrkestegnerne på nakken.

Bygdespeilet hverken kan eller vil foreslå at bygda vår får sitt eget emblem. Vi har bare stilt spørsmålet, og det må bli opp til dem vi har valgt til å styre og stelle for oss å komme med svaret. **HK.**

Gammel kirkeport til heder og verdighet igjen

Etter de planer som nå foreligger om utvidelse av Bjerke kirkegård, ser det ut til at den gamle kirkeporten mot vest skal komme til heder og verdighet igjen. Det er tidligere vedtatt at kirkegården skal utvides nordover, fram mot «Kringlerdalsvegen». Et nytt vedtak innebærer et mindre tillegg mot vest av dette arealet, og meningen er at dette skal gi grunn for en ny adkomstveg til kirken. Den nå-

værende vestporten har ikke vært i bruk på lange tider. Når den sist var i benyttelse var når prestene gikk til Bjerke gård, der det ble skiftet før og etter gudstjenestene. Når nå de nye kirkegårdsplanene blir realisert vil også almuen kunne ta i bruk den gamle kirkeporten.

Og dermed kan i alle fall noe av de farlige trafikkforholdene ved Bjerke kirke, slik de nå er, forsvinne. **ROB**

«Barnas Dag — en høstlig festdag

Også i år ble «Barnas Dag» en festdag for både barn og voksne. Været var bra, og publikumstilstrømmingen upåklagelig. Husmorlagets formann Bente Nygård var da også meget fornøyd med årets arrangement, som gav et pent overskudd til et godt formål. **ROB**

«Handelen» gikk livlig i de forskjellige bodene ved Eker skole.

JULENS OG NYTTÅRETS GUDSTJENESTER

Også i år kommer forspillet til julehøytideligheten siste søndag før jul: «Vi synger julen inn». I Nannestad vil vi i år begynne kl. 16.30. Det er litt uvanlig tid for kirkegang, men kanskje vil den passe for mange i familien. I Holter blir det kl. 18.00. En god måte å innstille sinnet på julen på, er det å komme til kirke den søndagen. Programmet er ennå ikke lagt, men det vil bli både sang- og musikkrefter og unison sang, og dertil en kort andakt.

Julaften er blitt den store kirkedagen, og da blir det også i år familiegudstjeneste i alle 4 kirker. I Bjerke og Steinsgård begynner den kl. 14.30, i Holter og Nannestad kl. 16.00. Vi skal gjøre vårt beste så flest mulig kan få plass, og i Nannestad regner vi med at høytaleranlegget er på plass da. Det skal ikke bli vanskelig å høre hvor en enn sitter.

Juledagen holder vi på gammel tradisjon med høytidsgudstjeneste i Holter og Nannestad, og 2. juledag i Bjerke og Steinsgård. Gudstjenestene begynner til vanlig høymesse tid, kl. 11.00. Høytidsgudstjenestene disse dagene markerer selve høydepunktet for julehøytiden. La ikke din og min plass stå tom!

Det er ingen søndag mellom jul og nyttår i år, men nyttårsaften vil vi i år ha midnattsgudstjeneste både i Holter og Nannestad. Skulle det ikke svare til en indre trang i enhver av oss å avslutte det gamle året og begynne det nye med å legge alt i Guds hånd. Gudstjenestene begynner kl. 23.15.

Bjerke og Steinsgård får gudstjeneste nyttårsdag kl. 11.00.

Så vil jeg til slutt ønske menighetene og hvert enkelt hjem i Nannestad prestegjeld en velsignet julehøytid! Jeg føyer til: Måtte det bli sant om oss alle det som står i den gamle, kjære julesalme:

*«Til kirken samle seg fra hver gård og grenn
De unge gamle, Av kvinner og av menn!
Vi ønsker eder Så glad en julefest,
Guds rikes gleder, Guds fred i Jesus best,
Hos hver som greder, Vår Herre selv vær gjest!»*

Thorkell Haus.

Detalj fra Nannestad kirke.
En apostelfigur i gips, som befinner seg i sakristiet.

VELKOMMEN TIL KIRKE

BJERKE KIRKE:

28/11 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Granerud.
5/12 kl. 18.30: Lysmesse. Konfirmantene — Speiderne.	Granerud.
12/12 kl. 11.00: Høymesse. Offer.	Haus.
24/12 kl. 14.30: Familiegudstjeneste.	Granerud.
26/12 kl. 11.00: Høytidsgudstjeneste. Offer.	Haus.
1/1 kl. 11.00: Høymesse.	Granerud.
9/1 kl. 11.00: Familiegudstjeneste.	Granerud.
30/1 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Haus.
13/2 kl. 11.00: Høymesse.	Granerud.

HOLTER KIRKE:

21/11 kl. 11.00: Høymesse. Offer.	Granerud.
3/12 kl. 19.00: Lysmesse. Konfirmantene.	Granerud.
5/12 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Haus.
19/12 kl. 18.00: Vi synger julen inn.	Granerud.
24/12 kl. 16.00: Familiegudstjeneste. Offer.	Granerud.
25/12 kl. 11.00: Høytidsgudstjeneste. Offer.	Granerud.
31/12 kl. 23.15: Midnattsgudstjeneste.	Granerud.
16/1 kl. 11.00: Familiegudstjeneste.	Granerud.
23/1 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Haus.
6/2 kl. 11.00: Høymesse.	Granerud.
20/2 kl. 11.00: Familiegudstjeneste.	Granerud.

NANNESTAD KIRKE:

21/11 kl. 11.00: Høymesse.	Haus.
Etter gudstjenesten menighetsmøte.	
28/11 kl. 16.30: Lysmesse.	Haus.
5/12 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Granerud.
19/12 kl. 16.30: Vi synger julen inn.	Haus.
24/12 kl. 16.00: Familiegudstjeneste. Offer.	Haus.
25/12 kl. 11.00: Høytidsgudstjeneste. Offer.	Haus.
31/12 kl. 23.15: Midnattsgudstjeneste.	Haus.
9/1 kl. 11.00: Familiegudstjeneste.	Haus.
23/1 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Granerud.
6/2 kl. 11.00: Ungdomsgudstjeneste.	Haus.
20/2 kl. 11.00: Høymesse.	Haus.

STEINSGÅRD KIRKE:

28/11 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Haus.
5/12 kl. 16.30: Lysmesse.	Haus.
12/12 kl. 11.00: Høymesse.	Granerud.
24/12 kl. 14.30: Familiegudstjeneste.	Haus.
26/12 kl. 11.00: Høytidsgudstjeneste. Offer.	Granerud.
1/1 kl. 11.00: Høymesse.	Haus.
16/1 kl. 11.00: Familiegudstjeneste.	Haus.
30/1 kl. 11.00: Høymesse. Nattverd.	Granerud.
13/2 kl. 11.00: Høymesse.	Haus.

FAGERLI SYKEHJEM:

2/1 kl. 10.30: Gudstjenestelig møte.	Granerud.
--------------------------------------	-----------

KLIPPEN BEDEHUS:

2/1 kl. 11.00: Gudstjenestelig møte. Nattverd.	Haus.
--	-------

NANNESTAD SYKEHJEM:

28/11 kl. 15.30: Andakt.	Granerud.
16/1 kl. 15.30: Andakt.	Haus.
30/1 kl. 15.30: Andakt.	Granerud.
13/2 kl. 11.00: Andakt.	Haus.

SALEN (det gamle kommunehuset):

21/11	Etter gudstjeneste menighetsmøte og kirkekaffe.
-------	---

SØNDAG ER KIRKEDAG

Kommuneansatte på skolebenken!

Fra Fylkesutvalget i Oslo og Akershus krets av Norske Kommuners Sentralforbund har kommunen mottatt et tilbud om diverse kurs for arbeidstakere tilknyttet kommunen. Tilbudet omfatter et grunnkurs for kommunalt ansatte, et saksbehandlerkurs, et kontor- og arkivkurs og et elementærkurs i databehandling.

Formannskapet har i denne anledning gitt Gerd D. Nilsen, Ragnhild Jerpseth, Asbjørg Jahr, Margreth Lindberg, Ivar Opsahl og Einar Iveland anledning til å delta i grunnkurs for de kommunalt tilsatte. Kurset er i første rekke beregnet på nytilsatte, og det

består i regionale og lokale samlinger, brevkurs og gruppearbeide.

I saksbehandlerkurset vil Birger Kristoffersen, Kari S. Bjerke og en representant fra skolestyrekontoret delta. Kurset er et tilbud til saksbehandlere i fylket og kommunene, og det er lagt opp som en kombinasjon av brevundervisning og gruppearbeid.

Anne Berit Skarstein, Tove Hoff og Lilla Laache vil delta i et kontor- og arkivkurs. Dette omfatter generelt kontorarbeid, og det består i brevundervisning kombinert med samlinger.

Lars Jahr og Fr. Tange tar sikte på full inntreden i dataalderen, og melder seg til et

elementærkurs i databehandlingens mysterier. Kurset er beregnet på de som kommer i kontakt med EDB. Prisene pr kursdeltaker

varierer fra 500 til 1 600 kroner. EDB-kursets kostnader er enda ikke ferdig utarbeidet. (Kanskje skjer beregningen ved hjelp av EDB?) **ROB**

Usikre tider for våre spekk- og kjøttproduserende venner!

Julen nærmer seg, og de uunngåelige og omhyggelige forberedelser er forlenget i full sving. Alt som en ellers i årets løp ikke har fått utført skal nå gjøres, — alt fra hovedrengjøring til pussing av både det ene og andre, og baking av alle slag. Og ikke å forglemme, for de som har dyr i bås og bing, — selveste juleslaktinga.

Alt hører tradisjonen til, og nødvendigheten av at alt nå skal gjøres til samme tid skal ikke tas opp til debatt i dette forum.

En ting kan imidlertid fastslås, — at det er utrygge tider for såvel gris som annet små- og storfe i disse juleforberedelsens tider!

Vi ser her fra juleslaktinga på Sø-Kringler gård, der prosessen er i full gang. Trygve Simonsen er eksekutør, mens Adolf Røtterud sørger for at råstoffet til klubb og grynpløse ikke får tid til å levre seg. Husbonden sjøl, Olaus Homble, påser at alt går riktig for seg!

ROB

Minnenes klokker

*Stille — stille — Hør klokkene kimer,
ja, la et minutt nu, bli stille og tyst.
La tonene stanse de rastløse timer
og legge en aning av fred i ditt bryst.
— La tonene varme, tine og favne
alt som i tidens iskalde dåp
er frosset til føde for tvilens ravne,
— der spiste seg fete på døende håp.*

*Stille — stille. — Hør hvor det kaller
— på minner fra barndommens bergfaste tro,
— se opp i stjernenes flimrende haller,
— dit hvor du bygget en lengselens bro.
— Dit hvor du sang det når lysene tentes
— hjemme i ringen rundt glitrende tre,
dit — hvor hvert uskyldig barnehåp sendtes.
Stille — stille, — det ringes om det. —*

*Stille — stille. — Stans i ditt virke.
— Minnenes klokker bak årenes sus
— kaller deg hjem til din barndoms kirke,
— kirken der ble et lukket hus.
— Det stryker som lindrende kjærtegn i sinnet
— og gjør deg som dengang forunderlig stemt.
Det synger en jul gjennom hjertet ved minnet
— der du står favnet av klokkenes klemt.*

*Stille — stille. — Stunden er hellig.
— Men alt som er hellig kaller i dag —
tvers gjennom tvilen — der laget forskjellig
ut av et barn gjennom årenes jag.
Men orgler og klokker og jublende sange —
bærer vår tvil med et frydefullt gys
inn i en kirke med lønnlige gange.
inn til et alter med nytente lys.*

Martin Eek.

